

Policisti bi se morali vživeti v okolje

Časopis Primorske novice, poltednik, ki spremlja vse pomembnejše dogodke na Primorskem, je 5. junija v Galeriji na Vidmu pripravil javno tribuno z naslovom "Policija in občani". Pogovor je vodil novinar ilirskobistriškega dopisništva Tomo Šajn, vabilu pa so se odzvali župan Stanislav Prosen, Ciril Ravbar, načelnik inšpektorata policije, Franc Kovač, vodja urada načelnika UNZ Postojna, Izток Štucin, komandir Policijske postaje Ilirska Bistrica, Bruno Blažina, komandir Mejne policijske postaje Jelšane, Branko Celin, načelnik Uprave enote Ilirska Bistrica, več svetnikov, predstavniki Krajevskih skupnosti Novokračin in Ilirska Bistrica ter člani Mladinskega kluba Nada Žagar, Kluba Hodnikov mlin in društva likovnih ustvarjalcev. Soočanje občanov, v Galeriji na Vidmu se jih je zbralo okoli 60, in predstavnikov policije naj bi odpravilo nesoglasja po nekaterih postopkih ilirskobistriških policistov v letošnjem letu, ki so povzročili med občani veliko negotovost.

Izток Štucin je na začetku pojasnil spremenjene razmere v Občini Ilirska Bistrica, ki se je z vzpostavitvijo državne meje izevčala z okolja na zahodu in severu države. Na ilirskobistriškem je prej delovala samo postaja milice, po državni meji pa sta se formirali dve (Policijska postaja Ilirska Bistrica in Postaja mejne policije Jelšane), tako da se je število policistov povečalo od nekdanjih 20 na 85. V vseh teh letih je na jugu Slovenije divjala vojna. Kljub prenehanju sovražnosti se varnostne razmere niso izboljšale in še vedno obstaja nevarnost, da bodo posledice spremenjene etnične strukture lahko ogrozile Slovenijo. To se kaže zlasti v povečanem pritisku državljanov Bosne in Hercegovine, saj je bilo v vseh letih po osamosvojitvi na območju občine opaziti zelo veliko ilegalnih prehodov meje in prepovedanega vnosa orožja. Z delno umiritvijo razmer pritisk na slovensko južno mejo ne bo prenehal, še naprej pa se bo povečeval pretok ljudi in blaga. Verjetno bo prišlo tudi do obnove starih tihotapskih poti. Franc Kovač je ponovil podatke o številu pritožb občanov na področju UNZ Postojna (objavljeni so bili v prejšnji številki Snežnika). Policisti so na področju UNZ Postojna lani opravili 80.000 postopkov z občani in zgodi se, da pride do konflikta, "saj so vsi policijski postopki konfliktni narave". Na območju ilirskobistriške občine je zaradi majhnega zanimanja za ta poklic veliko policistov iz drugih delov Slovenije.

Župan Stanislav Prosen je dobival pritožbe občanov na postopke policistov pred leti, v zadnjem času pa ne več. S policisti se je večkrat dogovarjal in je še vedno prepričan, da bi morali navezati pristnejše stike z domačini, če hočejo biti uspešni pri svojem delu. Zavzel se je za bolj korektno odnose z obeh strani.

Krajane Novokračin moti predvsem to, da se ne morejo bolj svobodno gibati, saj je na obeh straneh meje veliko dvolastnikov. Tega se je prva zavedala občina, ki je pristojnemu ministrstvu poslala prošnjo za vzpostavitev maloobmejnih prehodov Novokračin in Starod, vse pa je odvisno od dogovora med Slovenijo in Hrvaško. Policija, je zatrdil Ciril Ravbar, kljub temu omogoča nekaterim ljudem (dvolastnikom, zaposlenim in šolarjem) prehod tudi izven mejnega prehoda, čeprav nima natančnih navodil.

Prebivalci Ilirske Bistrice niso zadovoljni s prometnim režimom v mestu in prevelikimi hitrostmi osebnih avtomobilov in tovornih vozil, ki jih policisti vse preredko kontrolirajo. Premalo je tudi ustreznih parkiršč. Tu se seveda ne da kaj veliko storiti, saj v Ilirski Bistrici ni redarjev, policisti pa pravzaprav ne morejo bolj pogosto kontrolirati hitrosti, saj bi tudi sami kršili predpise.

Leona Roliha iz Mladinskega kluba Nada Žagar moti odnos policistov do glasbenikov,

saj se je že velikokrat zgodilo, da jih niso pustili v Slovenijo, čeprav so imeli potrdila, da bodo igrali v Ilirski Bistrici. Bruno Blažina mu je odgovoril, da mejni policisti po Zakonu o tujcih lahko zavrnejo vstop v državo osebi, ki nima dovolj sredstev za preživljanje, javna tribuna pa ni namenjena obravnavi konkretnih primerov. Tudi Gregor Belušič se ne strinja s postopki policistov, ki da onemogočajo delo Mladinskega kluba Nada Žagar. Obiskovalce koncertov, srednješolce in študente, po nepotrebnem legitimirajo. Podobne težave imajo tudi begunci. Ciril Ravbar je dejal, da bodo policisti v "nekaterih sredinah prisotni tudi v prihodnje. Naša pozornost bo veljala tistim sredinam, tistim krajem, kjer se dogajajo kršitve javnega reda in miru ter druge kršitve, kazniva dejanja itd. Tu ni vprašanje, ali hočemo biti tam. Moramo biti, zato da kazniva dejanja preprečujemo, ugotavljamo in raziskujemo."

Na to, da policisti premalo pazijo na svoje obnašanje, je opozoril Marjan Pirihi. Policija je javna služba in mora biti izpostavljena kritikam, mladi policisti pa takrat, ko niso v uniformi, tudi kršijo predpise in tako ne morejo pričakovati, da jih bodo ljudje cenili in spoštovali. Franc Kovač mu je odgovoril, da je to vsekakor dejstvo, s katerim se UNZ Postojna ukvarja, vendar je potreben čas, da policisti spoznajo novo sredino in da občani spoznajo policiste. Po mnenju Marjana Piriha občani niso dolžni čakati, da se bodo policisti vživeli v okolje.

Najbolj piker je bil Vojko Tomšič. Nova meja po njegovem ne more biti razlog za "teroriziranje" na cesti. "Pet let se lahko vozimo po celi Evropi, pa ne bomo toliko kontrolirani kot smo v Ilirski Bistrici samo v enem mesecu. Frekvenca kontrol v Ilirski Bistrici je nevzdržna. Občane poleg ilirskobistriških kontrolirajo še postojnski in ljubljanski prometni policisti. Odnos prišlekov do domačinov je neustrezen in vreden ostre kritike".

Tudi javna tribuna v Galeriji na Vidmu najbrž ni rešila vseh nesporazumov med policisti in občani. Če hočejo biti ilirskobistriški policisti evropski, kot je zatrdil Ciril Ravbar, morajo znati obvladovati mejo in preprečevati ilegalne prehode čeznjo. Tisti vozniki, ki so jih policisti zaradi kontrole prometa ustavili tudi večkrat v enem dnevu, si gotovo mislijo svoje, da o tistih, ki so se pritožili sploh ne izgubljamo besed. In kako bo čez nekaj let, ko bo Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije in bo namesto Italije preprečevala vstop v civilizirano Evropo vsem nezaželenim, si lahko samo predstavljamo. Glede kršitve prometnih predpisov v mestu pa tudi za ilirskobistriške policiste velja znano reklo, ki ga je pred mnogimi leti izrekel francoski cesar: "Umetnost policije je, da ne vidi, kar bi bilo treba, da bi videla."

Klavnico bodo poskušali obnoviti

V torek, 4. junija 1996, je okoli pol ene ure zjutraj izbruhnil požar v delovni enoti Mesna proizvodnja Perutninskega kombinata Pivka na Kalu. Prizadevni gasilci iz Pivke, Postojne, Ilirske Bistrice in Sežane, ki so nemudoma prihiteli na kraj požara, so zaradi vetra in zelo gorljive izolacije hladilnega predora, v katerem se je vnela električna napeljava, lahko požar samo omejili, pogasili pa so ga šele okoli 10. ure dopoldne. Ognjena ujma je povsem uničila klavnico, najpomembnejši del kombinata, hladilni predor in pakirnico, zgorelo je 5000 m² ostrešja in kritine, skladišče predelave ter hladilnice z vsemi zalogami. Po ocenah škoda ne bo nižja od 1 milijarde tolarjev.

Podjetje, ki ima 600 zaposlenih in 120 zadrušnikov, od tega je kar 128 delavcev iz ilirskobistriške občine, je nesreča doletela ravno v času, ko so se začeli kazati prvi rezultati sanacije poslovanja. Klavnica je imela kot drugi največji tovrstni obrat v Sloveniji dovoljenje za izvoz v Evropsko unijo, nanjo pa je vezana tudi tovarna krmil, matična proizvodnja, valilnica, vzreja brojlerjev, kuncev in ostale perjadi.

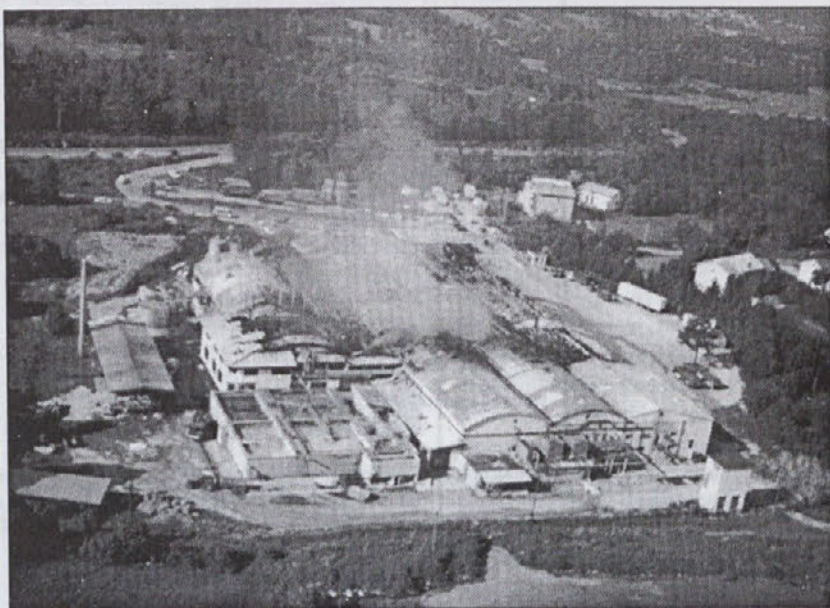
Perutninski kombinat Pivka je po besedah Vojka Mihelja, v. d. glavnega direktorja, "edini večji gospodarski subjekt na nerazvitem delu Košanske doline in Brkinov". V podjetju so zaposleni v glavnem ljudje iz demografsko ogroženih območij iz štirih občin, zadružniki pa so raztreseni po skoraj celi Primorski. Na pogoreli obrat je vezanih več kot 2.000 prebivalcev s področij, kjer je že zdaj 18%-na stopnja brezposelnosti.

Da bi preprečili še večjo gospodarsko škodo in negotovost zaposlenih, so takoj po požaru začeli s klanjem piščancev in puranov v Jati Ljubljana in Perutnini Ptuj, čeprav se srečujejo s velikimi težavami (pogin živali, povečani stroški za prevoz delavcev). Ker je to lahko le

začasna rešitev, se je vodstvo podjetja odločilo, da bo poskušalo z vsemi močmi obnoviti poškodovano klavnico in čimprej vzpostaviti normalno proizvodnjo. Podpora imajo tako s strani pivške občine kot regije, čeprav so razočarani z odzivom vlade, ki na izredni seji ni obravnavala razmer v Perutninskem kombinatu Pivka, in prihodnjih večinskih lastnikov podjetja, sklada za razvoj in Zadrudne zveze. Samo z izplačili Zavarovalnice Triglav in krediti podjetje tega ne bo zmoglo.

Vodstvo podjetja je prepričano, da je ohranitev delovnih mest in nadaljevanje proizvodnje vredno nepovratnih državnih sredstev, saj "kakršnokoli odmikanje od hitre sanacije pomeni začetek postopnega umiranja te dejavnosti na Primorskem", dvomesečne odsotnosti s trga pa Perutninski kombinat Pivka ne bi mogel preživeti. Tega se najbolj zavedajo njihovi poslovni partnerji, lokalne skupnosti, gospodarstvo v regiji, banke, predvsem pa delavci, zadružniki in njihove družine.

Občinski svet Občine Pivka je na izredni seji obljubil vso podporo pri sanaciji klavnice, ravno tako Kmetijska zadruga perutninarjev Pivka in postojnska enota Zavarovalnice Triglav, ki je že izplačala 40 milijonov tolarjev akontacije in podjetju nudi tudi možnost najema kreditov pod ugodnimi pogoji. Vojko Mihelj je poslal prošnje za pomoč tudi vsem primorskim občinam. Župan Občine Ilirska Bistrica Stanislav Prosen podpira sanacijo klavnice in ohranitev proizvodnje ter delovnih mest in je že pripravil predlog, ki ga bo najprej obravnaval odbor za gospodarstvo, potem pa še občinski svet. Župan se zavzema za to, da bi Občina Ilirska Bistrica namenila Perutninskemu kombinatu Pivka del denarja iz letošnjega proračuna za kmetijstvo.

Regijski park da, a kakšnega imena?

Zamisel o vzpostavitvi Notranjskega regijskega parka, ki naj bi zaščitil naravno in kulturno dediščino področja okoli Snežnika, izvira iz druge polovice osemdesetih let. O tem, kakšen naj bi park pravzaprav bil, je bilo doslej zelo malo znanega, čeprav se je z njim v preteklih letih ukvarjalo veliko ljudi. Da bi zvedeli, kaj se je pravzaprav pripravljalo, je župan Stanislav Prosen 12. junija sklical delovni sestanek. Predstavniki ilirskobistriške občine, političnih strank in društev so o bodočem parku spregovorili: Mladen Berginc iz ministrstva za okolje in prostor, Alma Vičar iz državne uprave za varstvo narave, Lili Mahne iz Notranjskega ekološkega centra, Branka Berce-Bratko, koordinatorka mednarodnega projekta Life, ter Žarko Mlekuz in Bojan Počkar iz podjetja Oikos.

Posledice človekovega poseganja v naravo so tudi na Slovenskem marsikje zelo očitne. Na srečo je še nekaj področij, ki bi s primernim načrtovanjem razvoja ohranila občutljivo naravno ravnovesje. To je osnovni namen ustanavljanja zavarovanih območij. Naravni parki naj bi zaživel kot geografske, kulturne in naravne celote. Ena izmed takih je tudi pokrajina okoli Snežnika. Notranjski regijski park naj bi omogočil več delovnih mest z ureditvijo preudarnega, t.i. sonaravnega gospodarjenja z naravnimi dobrinami, s katerimi bi lahko vzpostavili temelje za oživljanje tradicionalnih in novih gospodarskih dejavnosti ter zagotovili pogoje za bolj kvalitetno življenje na področju občin Ilirska Bistrica, Pivka, Po-

stojna, Logatec, Cerknica in Loška dolina, čeprav bo verjetno trajalo še veliko časa do takrat, ko bo zares zaživel. Projekt ima 4 podprojekte, Občina Ilirska Bistrica pa je udeležena pri ekokmetijstvu, ekoturizmu in ekostavbarstvu z Novakovo domačijo. Meje bodočega parka še niso določene in to, kar je pripravljeno, naj bi bila le osnova za finančno konstrukcijo. Na potezi so prebivalci šestih občin.

Predstavniki ilirskobistriške občine in društev se se na sestanku načelno zavzeli za zaščito 76.610 ha velikega področja okoli Snežnika, vendar z drugačnim imenom. Namesto Notranjskega regijskega parka so predlagali ime Snežniško-notranjski ali Snežniško-kraški park.

Zahvala volivcem

Od 23. aprila do 22. maja 1996 je Socialdemokratska stranka organizirala akcijo zbiranja podpisov v podporo za razpis zakonodajnega referenduma. V Občini Ilirska Bistrica smo zbrali nad 500 podpisov že v treh tednih, za kar gre zahvala Vam, spoštovani volivci, ki ste dali svoj podpis v podporo. Čeprav je bila akcija zbiranja podpisov za referendum po zakonodaji odprta do 23. junija, se je zaključila že dober mesec prej, saj je bilo v Sloveniji zbranih kar 43.710 podpisov. Vse podpise smo predali v parlament 23. maja, odkar teče 30-dnevni rok, v katerem mora predsednik Državnega zbora Republike Slovenije razpisati referendum.

Vsem, ki ste izrazili podporo, se Občinski odbor SDS Ilirska Bistrica lepo zahvaljuje.

Občinski odbor
SDS Ilirska Bistrica

Na podlagi zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 80/94) ter 20. in 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 6/94 - odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-13/94, 45/94 - 18 in Uradni list RS, št. 57/94, 14/95 in 20/95 - odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-285/94 - 105) je Občinski svet Občine Ilirska Bistrica na seji dne 3. junija 1996 sprejel

ODLOK

o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 1996

1. člen

S tem odlokom se določa obseg sredstev za financiranje nalog, ki jih v skladu z ustavo in zakonom opravlja Občina Ilirska Bistrica v letu 1996, njihovo porabo in način izvrševanja proračuna.

2. člen

Proračun sestavljajo bilanca prihodkov in odhodkov ter račun financiranja, ki sta sestavni del proračuna.

Skupni prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov proračuna znašajo 744.060.067 SIT ter se razporejajo za

- tekoče obveznosti	563.853.746
- investicijske obveznosti	139.523.820
- rezerve	3.720.300

Račun financiranja izkazuje 61.055.943 SIT odhodkov.

Razlika odhodkov nad prihodki znaša 24.093.742 SIT in se krije z najemanjem kreditov.

3. člen

V proračunu so zagotovljena sredstva za delo občinskih organov in uprave, za izvajanje nalog na področju družbenih dejavnosti, gospodarske infrastrukture, sredstev za požarno varnost in za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, mrliško ogledno službo, financiranje krajevnih skupnosti ter druge naloge.

4. člen

V obvezno proračunsko rezervo se izloči 0,5% doseženih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov.

Sredstva rezerv se uporabljajo v skladu z 12. členom zakona o financiranju občin.

5. člen

Kot sredstva za delovanje se uporabnikom zagotavljajo:

- sredstva za plače in prispevke,
- sredstva za druge osečne prejemke,
- sredstva za materialne stroške,
- sredstva za amortizacijo,
- sredstva za investicijske izdatke,
- sredstva za druge naloge.

6. člen

Do sprejetja Zakona o javnih naročilih morajo uporabniki nabavo opreme, investicijska, vzdrževalna dela in storitve oddajati s pogodbo na podlagi javnega razpisa in v skladu s predpisi, ki veljajo za državni proračun.

Brez javnega razpisa sme uporabnik izvajalcu oddati dela le v primerih:

- če pogodbeni vrednost v posameznih primerih ne presega zneska 1.000.000 SIT.

- če je za delo usposobljen le en delavec.

- če gre za nujne intervencije, da se prepreči nastanek škode,

- če je ogrožena varnost ljudi in objektov.

O koriščenju teh izjem odloča župan.

7. člen

Sredstva proračuna se delijo med letom praviloma enakomerno med vse uporabnike v okviru doseženih prihodkov in odvisnosti od zapadlosti obveznosti, če ni v odloku, v splošnem delu proračuna, posebnem aktu ali s pogodbo med občino in uporabnikom drugače določeno.

8. člen

Uporabniki smejo v imenu občine prevzemati obveznosti le v okviru sredstev, ki so v proračunu predvidena za posamezne namene in sredstva uporabljati za namene, za katere so jim bila dana v skladu s predpisi o njihovi uporabi oziroma razpolaganju z njimi. Za zakonito uporabo sredstev, ki so uporabniki dana iz proračuna, je odgovoren predsednik oziroma poslovodni organ uporabnika.

9. člen

Uporabniki so dolžni predložiti občini zaključne račune za leto 1996 s poročili o realizaciji nalog najkasneje do 15. marca 1997 ter ovrednotene programe dela za naslednje leto do 31. oktobra 1996. Na zahtevo župana so dolžni poročati tudi med letom.

10. člen

Za izvrševanje proračuna je odgovoren župan.

Župan je pooblaščen da:

- začasno zmanjša porabo oziroma zadrži izplačila, če prihodki med letom ne pritekajo v predvideni višini,
- odloča o začasnih uporabi tekočih likvidnostnih sredstev zaradi ohranitve njihove realne vrednosti,
- odloča o začasnih uporabi sredstev rezerv - največ do 20% sredstev rezerv pri enkratni uporabi,
- odloča o kratkotrajni zadolžitvi proračuna - največ do 5% sprejetega proračuna, z odplačilnim rokom do konca proračunskega leta,
- se med letom prihodki razporejajo skladno s prilivi,
- o sprejetih odločitvah obvešča občinski svet.

11. člen

Za proračun pristojni oddelek za gospodarstvo in finance Občine Ilirska Bistrica:

- izvaja finančno poslovanje proračuna,
- nadzoruje porabo sredstev pri proračunskih uporabnikih in o nepravilnostih obvešča župana ter mu predlaga ustrezne ukrepe,
- usklajuje dinamiko proračunske porabe s posameznimi nosilci nalog v mejah planirane porabe,
- obvešča župana o likvidnostnih proračunskih presežkih in jih v skladu s pooblastili večje pri poslovnih bankah in obratno o primanjkljajih in predlaga najetje kreditov,
- o finančnih zadevah obvešča odbor za proračun in nadzorni odbor.

Vsako izplačilo mora imeti za podlago listino, iz katere bo razvidna obveznost, višina izplačila ter namen oziroma proračunska postavka, iz katere bo izplačilo poravnano.

12. člen

Sredstva, namenjena za investicije in investicijsko vzdrževanje, opredeljena v bilanci v tabeli B od zap. 46 do 60 se lahko koristijo takrat, ko občinski svet sprejme program posamezne investicije in investicijskega vzdrževanja oziroma izvajalca za izvedbo del.

Za že sprejete programe se sredstva lahko tekoče koristijo.

13. člen

O dolgoročnih zadolževanjih za namene gospodarske infrastrukture in druge investicije odloča občinski svet.

14. člen

Nadzorni odbor opravlja nadzor nad finančnim, materialnim in računovodskim poslovanjem uporabnikov proračunskih sredstev po namenu, obsegu in dinamiki porabe sredstev, financiranja investicij, za katere sredstva delno ali v celoti zagotavlja proračun. Če se pri proračunskem uporabniku ugotovi, da so bila sredstva nenamensko porabljena, ima pravico zahtevati, da se sredstva vrnejo v občinski proračun in o tem obvesti župana in občinski svet.

15. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah, uporablja pa se od 1. januarja 1996.

Številka: 012-2/96-10
Ilirska Bistrica, 3. junija 1996

Predsednik občinskega sveta:
Zorko Šajn, dipl. inž. l.r.

Občinski svet občine Ilirska Bistrica je na podlagi 16. člena statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave, št. 18/95), 20. člena odloka o stavbnih zemljiščih (Uradne objave 34/87) in 12. ter 20. člena pravilnika o enotni metodologiji za izračun prometne vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj ter drugih nepremičnin (Uradni list SRS, št. 8/87) na seji dne 3. junija 1996 sprejel

ODLOK

o določitvi povprečne gradbene cene za m² stanovanjske površine, povprečnih stroškov komunalnega urejanja zemljišč in vrednost stavbnega zemljišča na območju Občine Ilirska Bistrica za leto 1996

1. člen

Povprečna gradbena cena za 1m² koristne stanovanjske površine III. stopnje opremljenosti, zmanjšana za povprečne stroške urejanja stavbnega zemljišča in za vrednost zemljišča, znaša na dan 31. decembra 1995 za območje Občine Ilirska Bistrica 90.752,00 SIT.

2. člen

Povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč za III. stopnjo opremljenosti znašajo:

- za individualne komunalne naprave 7,5% od vrednosti m² koristne stanovanjske površine;
- za kolektivne komunalne naprave 6,5% od vrednosti m² koristne stanovanjske površine.

3. člen

Cena stavbnega zemljišča se določi v odstotku od povprečne gradbene cene, določene v 1. členu tega odloka v višini 0,9% za mesto Ilirska Bistrica in 0,6% za ostala naselja izven mesta Ilirska Bistrica.

4. člen

Tako določena povprečna gradbena cena, povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč in cena stavbnega zemljišča se mesečno revalorizira z indeksom podražitev, ki jih ugotavlja Gospodarska zbornica Slovenije - sekcija za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala.

5. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah, uporablja pa se od 1. januarja 1996 dalje. Z dnem, ko prične veljati ta odlok, preneha veljati sklep o določitvi povprečne gradbene cene stanovanj in povprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišč v letu 1991 (Uradne objave, št. 41/91).

Številka: 426-19/96-220
Ilirska Bistrica, 3. junija 1996

Predsednik občinskega sveta:
Zorko Šajn, dipl. inž. l.r.

Občinski svet občine Ilirska Bistrica je na podlagi 16. člena statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave, št. 18/95) na seji dne 3. junija 1996 sprejel

SKLEP

o višini sorazmernega dela stroškov za opremljanje stavbnega zemljišča

I.

Investitor, ki namerava zgraditi nov objekt oziroma prizidati ali nadzidati obstoječi objekt, za katerega je potrebno gradbeno dovoljenje, plača za graditev v kraju Ilirska Bistrica 15%, v vseh ostalih naseljih pa 10% od izračunane vrednosti sorazmernega dela stroškov opremljanja stavbnega zemljišča s komunalnimi in drugimi objekti in napravami sekundarnega omrežja, izračunanih na podlagi Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 8/84), Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 33/89), Navodila za podrobnejši izračun sorazmernega dela stroškov priprave in opremljanja stavbnega zemljišča s komunalnimi in drugimi objekti in napravami sekundarnega omrežja (Uradni list RS, št. 22/90) in pravilnika o enotni metodologiji za izračun prometne vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj ter drugih nepremičnin (Uradni list SRS, št. 8/87).

II.

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah, uporablja pa se začne s 1. junijem 1996.

Številka: 462-20/96-220
Ilirska Bistrica, 3. junija 1996

Predsednik občinskega sveta:
Zorko Šajn, dipl. inž. l.r.

Na podlagi 3. člena Zakona o komunalni dejavnosti (Uradni list SRS, št. 8/82) ter na podlagi 21. in 65. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93 in 57/94) ter na podlagi 25. člena Zakona o prekrških je Občinski svet Občine Ilirska Bistrica na 20. seji dne 30. maja 1996 sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o plačevanju komunalne pristojbine na mejnih prehodih v Občini Ilirska Bistrica

1. člen

V Odloku o plačevanju komunalne pristojbine na mejnih prehodih v Občini Ilirska Bistrica (Uradne objave, št. 24/95) se spremeni 3. člen tako, da se glasi: "Komunalno pristojbino so dolžni plačati vzniki pri vstopu v državo in izstopu iz države ter znaša 800 SIT. Znesek se revalorizira dvakrat letno in sicer 15. januarja ter 15. julija na podlagi koeficienta rasti cen na drobno".

2. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi: "Komunalno pristojbino pobira Občina Ilirska Bistrica in izvajalci izvoznih - uvoznih poslov, ki jih za to pooblasti župan Občine Ilirska Bistrica in z njimi sklene ustrezno pogodbo".

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v uradnih objavah.

Številka: 012-5/96-10

Ilirska Bistrica, 30. maja 1996

Predsednik občinskega sveta:

Zorko Šajn, dipl. inž. l.r.

Občinski svet je na seji dne 3. junija 1996 sprejel

SKLEP

o cenah in prispevkih k cenam vzgojnovarstvenih storitev v Občini Ilirska Bistrica za leto 1996

1. točka

Ekonomske cene vzgojnovarstvenih storitev v občini Ilirska Bistrica za leto 1996 znašajo:

39.038,00 SIT mesečno za celodnevno varstvo v oddelkih 1-3 let in 26.360,00 SIT mesečno za celodnevno varstvo v oddelkih 3-7 let.

2. točka

Cene storitev dnevnega varstva vsebujejo strošek prehrane, vzgoje in oskrbe.

3. točka

Prispevki staršev ali skrbnikov k ceni vzgojnovarstvenih storitev znašajo 35% povprečnega dohodka na družinskega člana za obe starostni obdobji, vendar

najmanj 7.828,00 SIT mesečno in

največ 25.143,00 SIT mesečno za celodnevno varstvo v oddelkih 1-3 let največ 18.146,00 SIT mesečno za celodnevno varstvo v oddelkih 3-7 let.

4. točka

Do prihoda navodil za izračun lestvice prispevka staršev in načina ugotavljanja dohodka, ki ga izda minister za šolstvo in šport, se za ugotavljanje dohodka na družinskega člana revalorizirajo dohodki iz leta 1994 z indeksom 118,6.

Enota VVZ lahko od staršev zahteva podatke o dohodkih v letu 1995 če meni, da podatki niso realni.

Staršem, ki so otroke vpisali v letu 1996 se dohodek ugotovi na podlagi podatkov o dohodkih v letu 1995, ki morajo biti usklajeni s podatki za odmero dohodnine.

Starši, ki prejema denarni dodatek po predpisih o socialnem varstvu in status dokazujejo z odločbo Centra za socialno delo, so plačala v celoti oproščeni.

Starši, ki menijo, da se jim je dohodek v letu 1995 znižal glede na leto 1994, lahko uveljavijo nižji prispevek na podlagi podatkov o dohodkih v letu 1995, ki morajo biti usklajeni s podatki za odmero dohodnine.

Starši, ki niso zavezanci za dohodnino, dostavijo podatke o dohodkih v letu 1995, potrjene od delodajalca.

Staršem, ki jim še ni ugotovljen dohodek za preteklo leto, se do odločbe pristojne RUJP obračunava akontacija, naknadno pa opravi poračun.

Starši, ki ne dostavijo podatkov o dohodkih v roku, ki ga določi VVZ, ki pa ne sme biti krajši od 15 dni, se obračuna najvišji prispevek za pripadajoče starostno obdobje. Naknadno dostavljena potrdila se upoštevajo od 1. v naslednjem mesecu.

Staršem, ki se jim med letom spremenijo socialnovarstvene razmere in to dokazujejo z ustreznimi potrdili, se novi prispevek obračuna s 1. v naslednjem mesecu.

5. točka

V primeru otrokove odsotnosti za več kot tri dni zapored, se prispevek zmanjša za 261,00 SIT dnevno.

6. točka

VVZ lahko organizira 4-5 urno varstvo ali druge oblike dela, če je za to izražen interes, ne more pa se zaradi takšnih oblik organiziranosti povečati število oddelkov, razen če uporabniki krijejo vse stroške.

Starši, katerih otroci obiskujejo skrajšano pripravo na šolo ali druge vzgojne programe izven programa celodnevnega varstva, plačujejo le stroške malice in eventualne druge storitve, ki jih nudi posamezni VVZ.

7. točka

Cene storitev in prispevki staršev se tromesečno povečujejo v skladu z gibanji plač v RS.

8. točka

Sklep stopi v veljavo takoj. Prispevek staršev po tem sklepu se uveljavlja od 1. maja 1996 dalje.

Ilirska Bistrica, 04. 06. 1996

Predsednik občinskega sveta:
Zorko Šajn, dipl. inž. l. r.

POGLEDI

Zeleni Ilirske Bistrice o občinskem proračunu

Milan Volk, predsednik Zelenih Ilirske Bistrice, in občinski svetnik Janko Poklar sta na torkovi tiskovni konferenci (11. junija) predstavila poglede stranke na sprejem letošnjega proračuna v povezavi s trenutnim gospodarskim in ekološkim stanjem občine. Že osnovna delitev posameznih proračunskih postavk je za stranko nesprejemljiva. Zeleni Ilirske Bistrice so, podobno kot v preteklih letih, še vedno prepričani, da bi morala občinska uprava predlagati, občinski svet pa sprejeti tak proračun, ki bi omogočal hitrejši razvoj gospodarstva. Letos je občinski svet za investicije zagotovil samo 1/5, za tekočo porabo pa kar 4/5 denarja, namesto da bi, pravijo Zeleni, namenil za investicije polovico proračunskega denarja. Dolgoročno prihodnost ilirskobistriške občine vidijo samo v razvoju turizma in drobnega gospodarstva s poudarkom na bolj čistem okolju.

Za turizem in okolje v letošnjem občinskem proračunu ni nobenega denarja, predlog odbora za okolje in prostor (3 milijone tolarjev), ki naj bi ga občina namenila za čiščenje divjih odlagališč pa ni bil sprejet. Podjetnik **Darko Rolih**, ki skrbi za zelene površine v občinskem središču in omogoča delo štirim ali petim ljudem preko javnih del, je pričakoval, da bo dobil 4 milijone tolarjev. Občinska uprava je predlagala 3,15 milijona tolarjev, občinski svet pa mu je iz proračuna namenil še milijon tolarjev

manj. Zeleni ocenjujejo, da s tem denarjem ne bo mogel pokositi niti trave.

Zeleni Ilirske Bistrice nameravajo letos velik del aktivnosti posvetiti gradnji komunalne čistilne naprave. Ob upoštevanju dejstva, da ne sme negativno vplivati na okolje, zanje ni najbolj pomembno, kje naj bi stala, zato podpirajo "vsako varianto, tudi eventualno predelavo Tok-ove industrijske čistilne naprave, saj je treba začeti sanacijo Reke in sprostiti obe umetni jezera za turizem". V turizmu vidijo edino možnost za odpiranje

novih delovnih mest, sicer se bo zgodilo, da bo čez nekaj let v občini veliko manj zaposlenih. Če občina ne bo namenila več denarja za razvoj turizma in drobnega gospodarstva, bo "začela počasi nazadovati, saj občinska uprava in občinski svet zavestno dovolujeta, da iz nje bežijo najboljše kadri in tisti, ki ne morejo najti zaposlitve".

Skrbi jih tudi to, da občina ne daje nobene poudarka iskanju novih lokacij za komunalno odlagališče oziroma sanacijo obstoječega. Ne zanimajo je tudi posebni odpadki, "ki jih imajo nekatera ilirskobistriška podjetja kar na svojih dvoriščih". To je za stranko nesprejemljivo in pričakuje, da bo občinska uprava začela čimprej iskati novo lokacijo za odlagališče komunalnih odpadkov, na kar opozarjajo že vrsto let. (Ne)delovanje občinske uprave in občinskega sveta se po njihovem kaže tudi v latentnosti do primera Globovnik, ki je aktualen že od stečaja Tok-a in mu še ni videti konca.

Tudi v gostinstvu se "zaradi togosti občinske uprave, ki je pristojna za določitev obratovalnega časa," ne morejo zaposlovati novi delavci, še več, v kratkem naj bi prišlo do zaprtja nekaterih lokalov prav zaradi tega, ker "neživljenjski delovni čas do 10. ure zvečer onemogoča povečevanje te dejavnosti," je povedal **Milan Volk**.

KMETIJSTVO

Reja drobnice je priložnost za mlade

Člani ilirskobistriškega društva rejcev drobnice so v soboto, 1. junija, na dvorišču pred Sokolskim domom razstavili svoje ovce in koze, v dvorani pa 15 izdelkov iz ovčjega ter kozjega mleka, ki jih je posebna komisija ocenila dan prej pri Janezinovih na Ratečevem Brdu. Na tekmovanje se je prijavilo šest rejcev: trije iz različnih krajev Primorske (Danijel Mihalič iz Ocizle, Milivoj Žerjal iz Tomaja, Angel Vidmar iz Ajdovščine) ter trije domačini, ki imajo dovoljenje za promet z mlekom (Rudi Lakota iz Podgrada, Ivan in Zora Jenko iz Tominj ter Mateja Škrab iz Trnovca). Čeprav 26 rejcev organizirano deluje šele od lanske jeseni, njihovo prizadevno delo na rejskem in predelovalnem področju, verjetno ne samo zaradi upadnaja prodaje govedine, ampak bolj zaradi res kvalitetnih sirov, skut, jogurta in lepih živali, ni ostalo brez ustreznega odmeva.

Prireditve je bila zaradi težav nekoliko okrnjena. V glasbeni šoli bi morala biti ustanovljena nacionalna zveza društev rejcev drobnice, vendar najavljenih predstavnikov iz vseh šestih društev, kolikor jih je v Sloveniji, tudi po dolgotrajnem čakanju ni bilo. Poleg **Rudija Dimica**, predstavnika domačega društva, sta se srečanja udeležila le **Evgen Grželj** in **Stojan Sedmak**, predsednika sežanskega in postojnskega društva. Povedali so, da se na Primorskem pase okoli polovica slovenskih ovc in koz (23.000) ter da večina rejcev še vedno ni vključena v društva, čeprav sta tik pred ustanovitvijo

Sloveniji pa je tudi premalo klavnic za drobnico in nobene pralnice za volno, ki je ovčarji ne morejo prodati tekstilni industriji.

Pred podelitvijo priznanj in odprtjem razstave v Sokolskem domu, je župan **Stanislav Prosen** z naklonjenostjo spregovoril o naporih domačih rejcev (trenutno jih je okoli 40, pasejo pa 1500 ovc in nekaj manj kot 200 koz), ki se trudijo za to, da bi drobnica spet postala pomembna panoga ilirskobistriškega kmetijstva. Po drugi svetovni vojni je število drobnice upadlo zaradi bolezni in tedanje kmetijske politike. Istrska plemenka, avtohtona mlečna pasma, je skoraj pov-

možnosti za mlade. Res je, da je za začetek potreben kapital, ki bi ga morala zagotoviti država, sicer se bo podeželje še bolj praznilo. Travniki in pašniki so se zarasli in brez drobnice bi bilo še veliko slabše.

Po mnenju **Evgena Grželja**, enega izmed treh članov komisije, ki je ocenjevala videz, barvo, konsistenco (gostoto), vonj in zlasti okus izdelkov, bodo rejci s tako kvaliteto vedno našli kupce. Čeprav je imela komisija zelo stroge kriterije, se je na koncu izkazalo, da so si prav vsi izdelki (šest različnih vrst kozjih sirov, dva ovčja sira, štiri kozje skute, en kozji jogurt in dve ovčji skuti) zaslužili priznanja. Evgen Grželj je v Sokolskem domu podelil 2 zlati, 8 srebrnih in 5 bronastih priznanj. Zlati priznanji sta odnesla **Angel Vidmar** iz Ajdovščine za poltrdi kozji sir in **Milivoj Žerjal** iz Tomaja za mlad kozji sir.

BIVALNO OKOLJE

Za območno tekmovanje so izbrali Mašun

Občina Ilirska Bistrica se je po enoletnem premoru spet vključila v vseslovensko tekmovanje "Moja dežela, lepa, urejena in čista", ki ga že vrsto let prireja ministrstvo za okolje in prostor ter Turistična zveza Slovenije. Posebne komisije bodo izbrale najbolj urejen kraj v lokalnih skupnostih in v območjih, septembra pa tudi v državi.

Ker turistično društvo v Ilirski Bistrici ne deluje, se je občinska uprava odločila, da bo k akciji pristopila skupaj s pivsko in postojnsko občino oziroma tamkajšno turistično zvezo, ki bo izbrala najbolj urejen kraj na območju. Občina Ilirska Bistrica je imenovala 5-člansko komisijo, ki je v kategoriji izletniških krajev za območno tekmovanje že izbrala Mašun, v drugi polovici junija pa bo izbrala še najbolj urejeno vas, mestno ulico, hišo, vrt, balkon in parkirišče, kar naj bi po besedah **Nevenke Tomšič**, načelnice oddelka za gospodarstvo, spodbudilo ekološko zavest prebivalstva in pomagalo ustvariti primerne pogoje za razvoj turizma.

Drugi krog tekmovanja se bo zaključil septembra. Tedaj bodo predstavniki ministrstva in Turistične zveze Slovenije izbrali najbolj urejen kraj, šolo, vojašnico, zdravstveni dom in bolnico v državi.

KRVODAJALSTVO

Priznanja za plemenite ljudi

Območna organizacija Rdečega križa in Občina Ilirska Bistrica sta v torek, 4. junija, pripravili srečanje ob svetovnem dnevu krvodajalcev in tednu solidarnosti. V večnamenskem prostoru OŠ A. Žnidaršiča se je zbralo okoli 70 najbolj zaslužnih krvodajalcev iz ilirskobistriške občine ter njihovih gostov z Reke in Italije. Srečanja, na katerem so se z lutkovno igrice predstavili tudi člani Rdečega križa Osnovne šole A. Žnidaršiča, so se udeležili še **Mirko Jelenič**, generalni sekretar Rdečega križa Slovenije, podžupanja **Damijana Logar**, **Ines Božič**, predstavnica transfuzijske postaje iz Izole in **Milena Vovk** iz koprške Zavarovalnice Slovenica. Predsednik Območne organizacije Rdečega križa Ilirska Bistrica **Ivan Šuštar** je v svojem govoru poudaril predvsem pomen krvodajalstva, ki je tudi v Sloveniji že skoraj pol stoletja zelo razširjena humanitarna dejavnost.

O krvodajalstvu se veliko govori in piše, njegove trajne vrednosti pa so mogoče manj znane. Krvodajalstvo je pravzaprav gibanje za življenje in najvišja oblika pomoči človeka človeku. V preteklih letih je število krvodajalcev v Sloveniji upadlo zaradi AIDS-a, brezposelnosti in socialnih stisk, predvsem pa zaradi tega, ker se številni zaposleni ne morejo udeleževati krvodajalskih akcij. Da bi povečali število krvodajalcev, je Rdeči križ Slovenije s podporo Vlade Republike Slovenije in sindikatov začel posebno akcijo, ki bo trajala do leta 1999 in bo zajela vse starostne skupine prebivalstva. Ko se bo končala, bo krvodajalstvo bolj organizirano (spremenil naj bi se Zakon o delovnih razmerjih, ki bo natančno določil pravice zaposlenih do odsotnosti zaradi udeležbe na krvodajalskih akcijah), slovenski krvodajalci pa bodo prišli po zgledu zahodnih držav do zdravstvenih uslug prej kot ostali pacienti.

Leta 1993 je v Občini Ilirska Bistrica darovalo kri 354 občanov ali 2,3% prebivalstva, leta 1994 523 (3,4%) in lani 587 (4%). Območna organizacija RK Ilirska Bistrica si prizadeva, da bi letos dosegli število 600 krvodajalcev, kar bi bilo toliko kot znaša državno povprečje (5,5% prebivalcev). Kljub temu, da je v občini kar 17% prebivalstva starejšega od 65 let, načrta verjetno ne bo težko uresničiti, saj je do konca maja darovalo kri 362 občanov, med katerimi je veliko mladih, ki se udeležujejo krvodajalskih akcij skupaj s starši.

Če bi dal kri vsak zdrav človek med 18. in 65. letom, bi jo bilo dovolj tudi za rezerve; ker je ne da vsak, si tisti, ki darujejo kri večkrat na leto zaslužijo posebno pozornost. Krvodajalci iz ilirskobistriške občine so 4. junija prejeli kar 40 priznanj in plaket, **Jadran Boštjančič** iz Podgrada, ki je do konca lanskega leta daroval kri kar 69-krat, pa je prejel še zlato verižico Zavarovalnice Slovenica.

HUMANITARNE AKCIJE

Italijanski dobrotnik v Trnovem

Don Alfeo Nespolo, duhovnik iz okolice mesta Treviso, že 5 let obiskuje begunce iz Hrvaške in BiH, ki so se pred vojno zatekli v Slovenijo. Poznajo ga v Postojni, Ajdovščini, na Velikih Blokah, v Škofji Loki in v Trnovem, kamor prihaja zadnja tri leta. Ponedeljek, 3. junija, tudi zanj ni bil povsem navaden dan, saj je zabeležil nekakšen okrogel jubilej - v Slovenijo je že 200-krat pripeljal hrano in oblačila, zato so mu v trnovskem begunskem centru pripravili manjšo slovesnost. V tamkajšnji galeriji ga je najprej pozdravil **Jože Pegan**, vodja trnovskega begunskega centra, in mu podaril umetniško delo slikarja **Mustafe Skopljaka** iz Sarajeva, nato pa so se mu predstavili še mladi pesniki z recitacijami in plesom.

Don Alfeo Nespolo je v preteklih letih beguncem iz Hrvaške in BiH pripeljal ogromne količine hrane in obleke, ki jo zbira v svoji župniji in okolici. Tudi tokrat je beguncem v Trnovem, kjer je bil že več kot 20-krat, sam razdelil hrano. Človek "vztrajne potrpežljivosti in dobrote" je edini, ki prislusne vsakemu beguncu posebej in ga poskuša potolažiti z nalezljivim optimizmom. Odveč bi bilo poudarjati, da se ga s hvaležnostjo spominjajo vsi, ki so del svojega življenja preživeli v Trnovem. In teh ni bilo malo. Od leta 1992 do danes je v stavbah nekdanje trnovske vojašnice stanovalo okoli 1500 beguncev, trenutno pa jih je 229, od tega največ mladih in otrok.

Vsem beguncem v Sloveniji bo konec junija potekel status. Urad za priseljevanje in begunce RS ga bo podaljšal le tistim, ki se zaenkrat še nimajo kam vrniti (polovica stanovalcev je doma v krajih, ki so po daytonskem sporazumu pripadli Srbom) ter študentom do konca naslednjega šolskega leta.

V Sloveniji bodo 5 ali 6 centrov kmalu zaprli. Po mnenju **Jožeta Pegana** bo trnovski begunski center zaprt med zadnjimi zaradi tega, ker je eden izmed najcenejših (ministrstvo za obrambo ne zahteva najemnine, ima kuhinjo, last Rdečega križa Slovenije, v kateri si begunci sami pripravljajo zajtrk in kosilo). V centru je zaposlenih 8 delavcev, od 1. julija pa jih bo samo še 6.

Razstava izdelkov iz ovčjega in kozjega mleka v Sokolskem domu

društvi na Goriškem in Vipavskem. V zvezo se nameravajo povezati zaradi tega, ker bi skupaj lažje reševali nakopičene probleme. Pestijo jih zlasti velike razlike med stroški reje in predelave mleka ter cenami v trgovinah, nezadovoljni so s tem, da država, ki sicer stimulira rejo, ovce in koze uvaža, v

sem izginila. Šele po letu 1980, ko so začeli rejci uvajati nove pasme, se je stanje spremenilo na bolje. Po njegovem je ustanovitev domačega društva vsekakor pozitivno dejanje. Poleg tega reja ovc in koz ob upoštevanju velike stopnje brezposelnosti v Občini Ilirska Bistrica lahko postane ena izmed

Don Alfeo Nespolo v trnovskem begunskem centru

PREJELI SMO

Odnos dežurnega zdravnika do pacienta!

V nedeljo, 9. junija, sem potreboval pomoč v ilirskobistriškem zdravstvenem domu. Dežurna zdravnica dr. Doroteja Gastovič mi je namesto pomoči (kodeks zdravniške etike) s svojim obnašanjem pripravila razočaranje.

V soboto sem imel po kopanju problem, tako da nisem nič slišal na eno uho. Ker v nedeljo ni bilo nič boljše, sem se ob 11. uri odločil za obisk v dežurni ambulanti. Ko sem dežurni zdravnik zaupal svojo težavo, mi je v jeziku, ki ima kaj malo skupnega s slovenskim povedala, da ona ni dežurni zdravnik za čiščenje ušes. V opravičilo svoje nevolje do dela mi je še zaupala, da če v knjigo dežurnega zdravnika vpiše kot opravljeno delo čiščenje ušesa, bi jo na zavarovalnici ubili. Takoj sem kot nepoučen dojel, da opravlja dežurstvo za zavarovalnico, ne pa kot zdravnik, ki je zaposlen v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica. Na moje vztrajanje, da bom njen velik trud, ki bi ga vložila v čiščenje mojega ušesa plačal, se je izgovarjala, da je to predrago in se mi nikakor ne bi izplačalo. Ker mi beseda predrago ni preveč konkretna, sem jo vprašal za ceno, a me je že v naslednjem hipu začela odslavljati z že znanima besedama "pridite jutri".

Čiščenje ušes mogoče res ni naloga dežurnih zdravnikov, a to bi mi lahko dežurna zdravnica vseeno razložila na bolj konkreten način. Naj še dodam, da v času mojega obiska v ambulanti ni bilo nobenega pacienta. Ni mi jasno, zakaj so ti isti zdravniki nedolgo tega stakali zaradi nizkih plač, saj bi morali s takšnim odnosom do pacientov (beri dela) najprej pošteno razmisliti o svojem početju. Seveda pa s tem ne mečem vseh zdravnikov in zdravnic v isti koš, zato občani in občanke Ilirske Bistrice - nikar v zdravstveni dom takrat, ko je dežurna zdravnica dr. Doroteja Gastovič, če res ni hudo.

Jože Vrh

PRIDOBITVE

Nova zvonova v Podstenju

V vaseh Podstenje, Mereče in Podstenjšek so dalj časa zbirali denar za dva nova zvonova, ki se v podružnični cerkvi sv. Antona Padovanskega v Podstenju, edini s takim imenom daleč naokoli, nista oglašala vse od leta 1942, ko so ju po znanih dogodkih zasegli pripadniki italijanske vojske. Do nedelje, 16. junija, je v cerkvi, ki nosi letnico 1682 in je bila v preteklih stoletjih pogosto cilj romarjev iz bližnje in daljne okolice, zvonil le najmanjši zvon (146 kg). Da bi bilo še bolj svečano, se vaščani Podstenja tudi letos niso izneverili tradiciji in pridelili zanimivo in neobičajno dražbo suhih svinjskih krač, izkupiček pa namenili za popravilo cerkve in ureditev pokopališča.

Na dan vaškega praznika sta se najmanjšemu zvonu pridružila še dva večja (726 in 373 kg), posvečena sv. Antonu Padovanskemu in Mariji Pomočnici. Potem, ko je zvonova blagoslovil in posvetil generalni vikar koprške škofije **mgr. Renato Podberšič**, ni trajalo dolgo in ubrana pesem je silno razveselila vse prisotne, posebno tiste, ki podobnega zvena niso slišali kar 54 let. Nova zvonova sta vredna nekaj več kot 20.000 DEM. Vsaka družina iz omenjenih treh vasi je zanj prispevala 30.000 tolarjev, glavna pobudnica akcije pa je bila domačinka **Ivanka Vičič**, ki je prispevala tudi največji delež.

Vaščani nameravajo v zvoniku urediti še električno napeljavo. Del potrebnega denarja (4.000 DEM) so po svečani maši zbrali tudi na dražbi svinjskih krač, ki jo je spretno vodil **Anton Vičič** (na sliki). Pred množico je na zid, ki obkroža cerkev, postavil krače

in jih razkazoval ter na vse pretege hvalil njihovo domače poreklo, čeprav cen ni dražil v nedosegljive višine. Nekateri "kupci" so krače sicer plačali, a jih niso vzeli, tako da so šle ponovno na dražbo. Nenavaden način zbiranja denarja za urejanje cerkve in pokopališča je, tako kot v preteklih letih, doživel ustrezen odmev le pri moškem delu občinstva, ki se za drugi del dražbe, odkup pravic za košnjo cerkvenih travnikov, ni kdove kako zanimal, kar pa v zadnjih letih ob upoštevanju stanja ilirskobistriškega kmetijstva ni samo značilnost Podstenjcev, ampak marsikatero vasi v občini.

Tudi prebivalci tega dela ilirskobistriške občine danes vsekakor živijo bolje kot nekoč. S svetom jih povezuje cesta in telefon, v Podstenju elektrika žene še edini delujoči mlin v občini, želijo pa si predvsem to, da bi asfaltno prevleko dobila še pot od Mereč do vasi Podtabor.

Prostovoljno pokojninsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav

Tudi v tej številki Snežnika nadaljujemo s podrobnejšo predstavitev prostovoljnega pokojninskega zavarovanja. Osnova za izračun starostne pokojnine je odvisna od višine fonda posameznika ob upokojitvi, starosti ob upokojitvi, spola ter vrste pokojninskega programa.

Če zavarovanec zamenja službo v času plačevanja prispevka, se njegov fond avtomatično prenese v pokojninski program novega podjetja pri Zavarovalnici Triglav, če ta obstaja. Če takšne oblike v novem podjetju še nimajo, imamo v Zavarovalnici Triglav pripravljen t. i. prehodni pokojninski program, katerega člani postanejo tisti zavarovanci, ki so izgubili status članstva

ne glede na razlog. V tem primeru morajo zavarovanci sami nadaljevati z vplačevanjem prispevkov.

Dodatna ugodnost te oblike zavarovanja je tudi ta, da član pokojninskega programa lahko zahteva, da se mu ob upokojitvi izplača do 50% vrednosti fonda. Prav tako si lahko poveča pokojninsko osnovo z dodatnimi enkratnimi vplačili. V obeh primerih se ustrezno spremeni starostna pokojnina.

Plačani prispevki so namenjeni za ustvarjanje fonda za vsakega zavarovanca posebej. Torej je fond neke vrste račun posameznega zavarovanca. Pri skupinski obliki zavarovanja zavarovalec mesečno pobere prispevke za svoje člane in jih nakaže zavarovalnici, po zaključnem računu pa bo zavarovalnica vsako leto pisno obveščala člane pokojninskega programa o stanju njegovega fonda, pod pogojem, da je zavarovanje ob zaključnem računu v veljavi najmanj dve leti. Pregled bo ločen po vplačanih sredstvih, valorizaciji, doseženih obrestih ter dobičku. Tako bodo naši zavarovanci vedno obveščeni o stanju svojega fonda in s tem tudi o višini pokojnine.

Prispevke lahko plačuje samo zavarovalec za svoje člane ali samo zavarovanec ali pa

v fond prispevata zavarovalec in zavarovanec v višini in obliki, kot se dogovorita. Običajno je plačevanje prispevkov urejeno mesečno, možno se je dogovoriti tudi drugače. Višina prispevka se lahko z dogovorom med zavarovalcem in zavarovalnico med trajanjem plačevanja spremeni.

Vse nadaljne informacije lahko dobite pri območni enoti Zavarovalnice Triglav v Postojni.

postojna

tradicijska
varnost
znanje
prijaznost

PREJELI SMO

Zaščita planinskega orla ali komu smo padalci trn v peti

Nikoli nisem bil naklonjen polemikam in razčiščevanju v časopisih, zlasti takrat ne, ko se o določeni problematiki tako ali drugače razpravlja, ponavadi žolčno, pri tem pa se mnogokrat ne izbira niti izrazov, tako da na koncu vse skupaj presega že vse meje dobrega okusa. Žal pa so me dogajanja v zadnjih nekaj mesecih dobesedno prisilila, da tudi sam primem za pero in širši bistrski javnosti opišem nekatere dogodke, ki zagotovo niso ravno zgled lepega vedenja.

Ko bi lansko leto vedel, da bomo jadralni padalci, in naše letenje s planote Oslice nad Zabičami, povzročili tako gonjo, naperjeno proti letalskemu športu nasploh, bi verjetno prej dvakrat premislil, predno bi se odpravil letet na ta konec naše občine. Zanimivo pri vsem tem je to, da padalci pravzaprav sploh ne motimo domačinov, pač pa smo v napoto enemu samemu človeku, ki je zaradi bojazni, da bomo padalci s svojo dejavnostjo preganili planinskega orla iz naših krajev začel z neusmiljenim bojem za prepoved kakršnegakoli letenja na tem področju. Mislim, da ni potrebno posebej razlagati, da gre seveda za našega župana, g. mag. Stanislava Prosenca, ki je v tej "naravovarstveni evforiji" storil praktično že čisto vse, samo da bi nas pregnal s te planote.

Začelo se je s cesto, ki vodi do planote Knežji dol, češ, da mu jo bomo uničili, sledili pa so še očitki, da bomo pregnali vso divjad iz lovišča Lovske družine Kozlek, katere predsednik je, saj so po njegovih besedah to naredili že planinci s tem, ko so na Kozleku postavili planinsko kočjo, v kateri naj bi se vsak vikend odvijale "bandarije", ki plašijo divjad (zanimajo me, kako je bilo z "bandarijami" v koči na Paki?). Izjavil je celo, da se bo osebno pritožil, ker padalci plašijo njegove ovce na planoti nad vzletiščem. Mimogrede, motijo ga celo gobarji, ki v sezoni vseprek hodijo po teh gozdovih. Resnično, kakšna nesramnost! Kako si upajo početi kaj takega?

Istočano pa je g. župan pošiljal na vse konce in kraje protestna pisma o nezakoniti uporabi prostora z zahtevami, da se naša dejavnost nemudoma prepove in s tem zaščiti življenjsko pomemben prostor za planinskega orla. Naj povem, da za njegovo gnezdišče ve samo peščica "od boga izbranih" posameznikov.

No, padalci smo, kljub vsem možnim prepovedim in grožnjam, vseeno leteli nad Zabičami, pred kakim poldrugim mesecem pa nam je njegov pastir g. Petar Poljarevič prerezal devet gum na petih avtomobilih, od katerih so bili trije iz Postojne, eden iz Ljubljane in eden iz Ilirske Bistrice. Ni kaj, čudovita turistična promocija za Ilirsko Bistrico, saj je o tem dogodku seznanjena bolj ali manj že cela Slovenija. Na srečo smo storilca videli in ga prijavili policiji. Storilec je dejanje priznal, nedvomno pa je definiral tudi vlog g. župana v tem incidentu. Naj bo kakorkoli že, stvar je sedaj na sodišču in videli bomo, kaj se bo iz vsega skupaj izcimilo. Ob tem pa me zanima tudi to, ali ima g. Poljarevič kot tujec ka-

kršnokoli delovno dovoljenje ali kaj podobnega oziroma na kakšen način je bil zaposlen pri g. županu?

Po tem incidentu, ki nas je, resnici na ljubo, šokiral, da nas bolj ne bi mogel, je sledila še cvetlica v obliki odločbe Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, s katero se prepoveduje kakršnokoli letenje in uporaba zračnega prostora nad Zabičami s ciljem, da bi zaščitila planinskega orla. Odločba je pravzaprav zelo lepo in berljivo napisana, žal pa jo je izdalo napačno ministrstvo, poleg tega pa ima še kup drugih napak, ki jih na tem mestu ne bom našteval. Zanimivo je zlasti to, da je postopek pri izdajanju odločbe vodil lovski inšpektor (kakšen slučaj!). Na to odločbo smo se padalci seveda pritožili, tako da zaenkrat ni bojazni, da bi v doglednem času izgubili zabiški orla, čeprav nam g. župan posuša na avtomobilih listke s t. i. "zadnjimi opozorili" in kot vse kaže sploh ne misli odnehati.

Ob vseh teh, po večini neprijetnih in mučnih dogodkih, ki smo jih bili deležni padalci, se sprašujem, kaj je v naši dejavnosti slabega in motečega, da nas tako preganjajo. Nehote se mi vsiljuje misel, da se v ozadju skriva prej vse kaj drugega, kot resnična želja po zaščiti planinskega orla, ki je v tem primeru zgolj kulisa. Ne bi se rad spuščal v analizo ozadja, ker me konec koncev niti ne zanima. Dejstvo pa je, da se nam v začetku ni niti sanjalo, da bomo padalci sprožili tak val sovražstva in nasprotovanja.

No, kljub temu pa moram priznati, da g. župan v začetku le ni bil tako nenaklonjen padalstvu. Obljubil mi je, da se bo v primeru, če se bomo padalci umaknili z vzletišča na Oslicah, osebno zavzel in poskrbel za to, da bomo padalci lahko naredili večji golosek na Srednjem vrhu pri Kozleku, s čimer bi postalo to vzletišče neprimerno bolj varno kot je sedaj.

To je le delček tistega, kar se je dogajalo v preteklih mesecih. Dogodkov je bilo sicer še veliko več, vendar pa ne nameravam še naprej na dolgo in široko opisovati, kaj vse smo v tem času doživeli. Ob dejstvu, koliko časa, pisanja in truda je g. župan vložil v to, da nas prežene s te planote, nehoti pomisliti: ali je tako prizadeven tudi v primerih, ko gre za dobrobit ilirskobistriške občine?

Odgovor na to vprašanje prepuščam Vam, dragi bralci, ali če hočete - tudi volivci.

Na koncu bi rad poudaril še to, da so bile vse trditve in izjave g. župana, ki so navedene v tem prispevku, izrečene pred številnimi pričami, tako da je njihovo verodostojnost kaj lahko preveriti.

Borut Jenko, predsednik Kluba jadralnih padalcev "Paljužin" Ilirska Bistrica

NALOŽBE

Tudi oprema za izkoriščanje sončne energije

Nova trgovina, ki jo je v petek, 14. junija, odprlo podjetje Pretok Fit d.o.o. iz Il. Bistrice v pritličju Tokisove stavbe zraven železniške postaje, bo omogočala kupcem, da bodo na enem mestu našli marsikaj, kar so morali doslej iskati drugje.

Na 76 m² prodajnega prostora nudi najrazličnejše vijake in okovje, ročno orodje, opremo za centralno kurjavo in izkoriščanje sončne energije oziroma vse za vodovodne in plinske instalacije. Tistim, ki se bodo odločili za večji nakup, a nimajo ustreznega prevoznega sredstva, bo trgovina opremo brezplačno dostavila na dom v krogu do 30 kilometrov. Če koga zanima izkoriščanje obnovljive in okolju prijazne sončne energije, mu bodo v trgovini nudili ustrezno strokovno pomoč in pomagali pri namestitvi toplotnih črpalk, sprejemnikov, boilerjev itd. Ob delavnikih je trgovina v Vojkovem drevoredu 14 odprta od 9. do 18., ob sobotah pa od 8. do 12. ure (tel. 81-654).

OBVESTILO

Razstava ponarejenega denarja

Poletna sezona je pred vrati, s tem pa tudi čas večje skrbi glede ponaredkov denarja. V avli Splošne banke Koper, na Pristaniški ulici 14, je od 19. junija postavljena zelo zanimiva in koristna razstava o ponarejenem denarju.

Vsebinske razstave je zasnovana tako, da zajema kratek zgodovinski presek pravega in ponarejenega denarja do leta 1991, naš denar od bona do tolarja ter vse najpomembnejše tuje valute, ki so pri nas predmet razpečevanja ponarejenega denarja. Namen razstave je seznaniti javnost z glavnimi značilnostmi pravega in ponarejenega denarja. Razstava bo odprta do 15. julija 1996. Vabljeni so vsi občani, še posebno pa tisti, ki se pri svojem delu srečujejo z denarjem.

PREMSKE RAZGLEDNICE

Persona non grata

Ne vem, kje naj začnem, saj se počutim kot mačka na vroči pločevinasti strehi. Vse je bilo namreč že povedano, vse vnaprej določeno in človeku ostane samo še ponavljanje. Na televiziji pogosto vidim, kako se novinarji razburjajo za vsak nič, kako tekajo po terenu in potem prireajo očitačo, da nič ne pišem o njih in njihovih tekmečih iz Petrova. Kaj pa naj napišem, saj tam samo prodajajo bencin in se ne dogaja nič smešnega, kvečjemu to, da se grdo gledajo, čeprav se ne vidijo ...

Odkar je Bistrce obmejno mesto, je vse drugače. Konec je z idiliko, lokalpatriotizmom in časi, ko si lahko hodil, kjer si hotel in parkiral svoj avto kjerkoli. Zdaj ni več tako, ker vladajo višji interesi, ki jih navaden smrtnik ne zapopade, zato imamo tri bencinske črpalke. Vsi se moramo bolj fino obnašati, ker nas sosedje, ki prihajajo vsak dan k nam po nakupih, opazujejo in presojuje. Moj avto so na parkirplacu že dvakrat popraskali prav tedaj, ko sem bil v njem, a se zaradi dobrih meddržavnih odnosov nisem smel niti razburjati, kaj šele, da bi poklical kakšnega zaščitnika na pomoč. Mogoče bi me celo obdolžil razpihovanja mednacio-

dokler ni uradna oseba izgubila živcev. In jaz tudi.

Policajce bomo že kako uštrpali, sicer bomo prisiljeni zgraditi obvoznico pri Lekaču. Denar bomo izvrtali od države, saj smo nerazviti. To se je dobro videlo na viziti, kjer je naš voz zasedel častno zadnje mesto. Tudi pri petju nismo zaostajali, saj mulci niso znali vaške himne. Kako bi jo reveži znali, ko pa je še niso slišali. Jaz bi predlagal kar tisto, ki bi bila najbolj primerna za takšne potrebe: "Mi smo hribovska mornarica". Za mojo vas bi bila kar pravšnja, ker smo blizu morja in mogoče bi se tam bolje obnesli ...

Ne smem preveč šimfati čez svoje vaščane, ker me bodo gledali postrani. Enako je z zdravniki, kar ti lahko še bolj škodi, zato vam priporočam, da ste previdni z njimi. Če vas tarejo težave raje obiščite ortopedsko ambulanto, ki dela ob torkih. Po sedmih urah čakanja boste prav gotovo pozabili, kaj vam je in odšli boste zadovoljni. Naše mu občinskemu svetu predlagam, naj ima kar tam svoje seje. Vredno bi bilo premisliti.

Namen našega pisanja ni zgolj šimfanje in zabavljanje vseh. Nalomljeno zrcalo je namenjeno iskanju obrazov, v katerih se prepoznavamo v tej večkrat enolični vsakdanosti. Tega ne počnemo iz hudobije, ampak zato, da bi se videli in si nehali lagati o svoji podobi ...

Na koncu bi rad pozdravil dve Lidiji. Obe, vsaka po svoje, skrbita, da ljudem nasmeh popolnoma ne ugasne. Prva je v daljni Kali-

Sezonska razmišljanja

Da, da, dragi moji. Menjala se je politika, po cestah srečujemo drugačne ljudi, uradi so postali človeku bolj prijazni ... Vreme pa kar po svoje: dvanaest dni smo živeli v tropih, trenutno preživljamo šoke v neki neuravnovešeni poznoletni ali jesenski mešanici. Kako bo čez dve uri - ne vem. Vsekakor smo daleč od pregovora, kakršni ljudje - takšno vreme. Tudi pisanje, ko v enem dnevu jutranja temperatura 8°C poskoči opoldne na 30°C ni šala. Ali pa, ko bliska, grmi, gromozansko piha in se nebo prekrije s svinčnimi oblaki, dežja pa samo dve kapljici ... Poskusite, pa boste videli.

Ne vem, ali je res, toda šušlja se, da bo Zlatko končal z nanizankami in nadaljevanjema iz našega parlamenta. Bila bi velika škoda. Sicer pa ga ni nihče niti prebital in ne tožil, kot to počenja z novinarji tisti Dimitrij Rupel. Vrlega ljubljanskega župana so le-ti namreč obtožili za nekakšno demencio praecox. Bomo videli, če se bo kdo obregnil ob Kacina, ki je Italijanom ponudil skupne vojaške vaje v smislu dobrososedskih odnosov, ki temeljijo na evropski tradiciji strpnosti, tolerance in medsebojnega zaupanja. Zahodni sosedje so predlog z veseljem sprejeli. Po mojem bi morale take vojne "vežbe" potekati kje v Brkinih, vsekakor pa na Primorskem. Je pa možna naša varianta variacije na temo odnosi Grčija - Turčija. Obe sta članici NATO pakta. Kar bomo kmalu postali tudi mi. In tako smo spet pri stari temi: prej bomo prišli do sprave z Italijani, kot med seboj ...

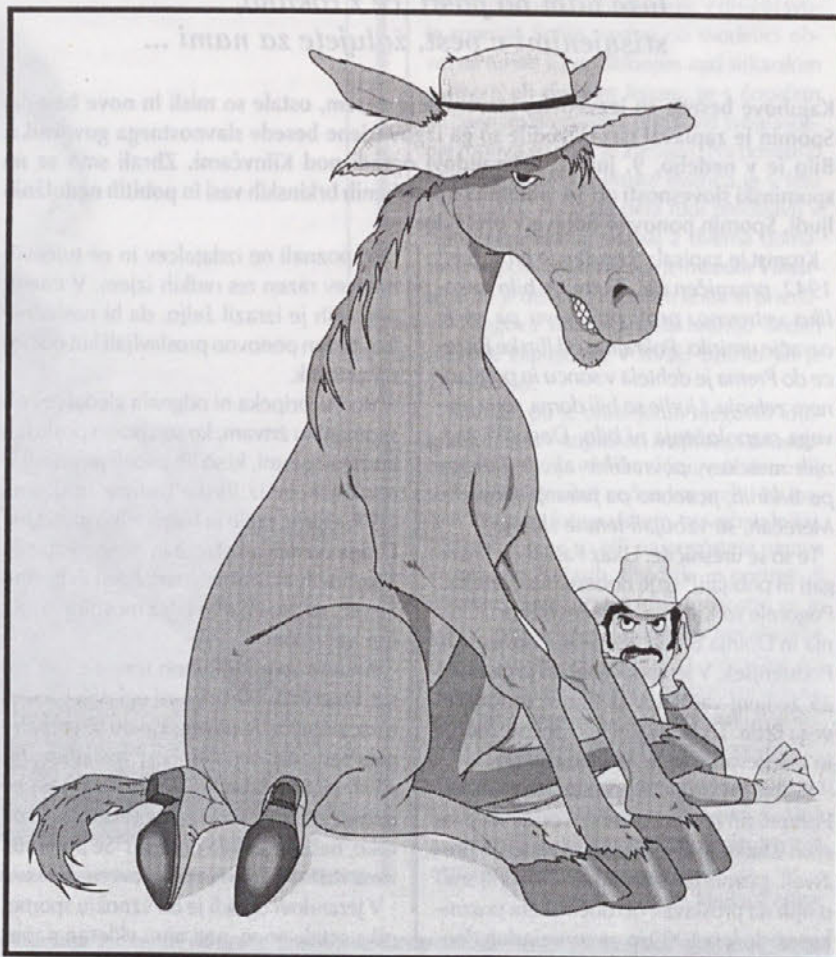
Naj vas spomnim, da za nekatere stvari vendarle veljajo bolj strogi kriteriji oziroma "vojna tajna". Na primer: za top sekret velja nakup dveh milijonov žlic za potrebe SV in pa zaprisega tistega italijanskega podjetja, ki je izdelalo najbolj famozen slovenski bojni čoln. Ta firma se je obvezala, da italijanski vladi ne bo izdala maritimskih sposobnosti naše največje varovalno-napadalne plovne enote.

Slavni in premalo hvaljeni Butros Butros ali po slovensko Peter Peter spet kandidira za prvega moža Združenih narodov. Peter Peter se ni izkazal za skalo skalo, ampak bolj za lapor in glino, zato se ne ve, kakšna bo njegova usoda. Gospod Gali je podobnih let kot general dr. Tuđman in pontifex maximus. Kljub ogromnim zaslugam, nečloveško napornem življenju in vsakdanjim stresom sta prvi mož OZN in gospod predsednik naše sosednje in prijateljske uvrščene države (70% Slovencev gre letos na njihovo morje) prava mladeniča v primerjavi z Woytilo, za katerega bi tudi moral veljati volilni sistem, saj je tako betežen, da ga nihče od ta glavnih ne posluša, da o upoštevanju njegovih nasvetov sploh ne govorimo ... Neobremenjeni možgani v svežih telesih!

Učitelji so mularijo najprej zrajcili in zmaltretirali, potem pa je vse padlo v vodo. Stavke ni bilo. Tako so nazorno pokazali kakšen ne sme biti vzgojno-pedagoški proces. Verjetno predstavlja najnovejša praksa aplikacijo najbolj modernih dognanj iz pedagoške vede ...

Vsem ljubiteljem slovenskih popevk se opravičujem. Zadnjič sem zapisal, da poje pesem Santa Maria della montagna Helena Nazionale. To ni res. Tudi Helenci se za žalitev iskreno opravičujem.

ne vedo. Morala bi bila naslednja, nekako takšna kot o tistem norcu, ki si je domisljal da je koruzno zrno in da ga bo pojedel petelin. Dopovedovali so mu, da to ni res, da to ni mogoče. Odgovoril jim je, da so njega

Po XV. občinski reviji pevskih zborov so se nastopajoči okrepčali z golažem iz slovenske surovine in kuhanim fižolom, ex srbskim pasuljem.

V Knežaku so nekateri peli, nekateri poslušali. Milozvočju so prisostvovali tudi župani. Najlepši te sorte je bila bistrška podžupanja. Na novih praktikablkih se je zvrstila cela rajda zborov, pevcev in pevk, od katerih je rekordnih 21,1% vodil Mitko, ki je pozneje pri +8°C igral še harmoniko z ansamblom solzavega imena Nostalgija. Nostalgiki so imeli rdeče nosove, ne od jokane, od mraza so bile te posledice in od 12 volumenskih procentov alkohola v mokri tvari.

Pevce so poslušalci poslušali zares pozorno, sedeč na majčkenih stoli, ki jih v šoli uporabljajo prvošolčki zato, da lažje zavežejo vezalke na supergah priljubljene znamke All Star. Tiste kuhinjske stolice, ki so jih uporabljali v Domu na Vidmu, so bile potemtakem prave poltrone, pa kljub temu ni prišlo na tamkajšnje prireditve niti pol toliko naroda kot tokrat v Knežak. Čudni časi, čudni ljudje.

Kontaktna oddaja Radia Koper. Pogovor novinarke in zveste poslušalke: "Halo, se slišimo?" "Da!" "Kdo kliče?" "Tončka iz Bistrca." "Tončka, od kod?" "Iz B-i-s-t-r-c-a!" "Kje pa je to?" "Zaključujem, da Bistričani vemo, da smo Primorci, Koprčani pa tega

sicer prepričali, a kaj ko ni prepričan da to ve tudi petelin.

Po nekaterih slovenskih trenutkih odločitve, pet let pred dnevom "D" sem se odločil, da bom zaključil s pisanjem knjige, ki sem vam jo bil takrat obljubil. Dolgo sem se mučil in se bal, a moje misli je vedno zapisal že kdo drug. Marsikdo me je prehitel. Moja zadnja in nepreklicna odločitev je, da se bo naslov mojega novega zgodovinskega dela glasil **Knjiga o moji resnici glede vloge Kučanovega klana v III. balkanski vojni, t. j. vojni iz ljubezni in zadnjih dnevih SFRJ**. Pika. To bo čtivo o zgodovini, ki se je ne sme pozabiti, knjiga, ki bi jo moral napisati vsak Slovenec.

Moj umotvor bo v prednaročilu stal izrednih 7.500, ob izidu pa 9.600 SIT. Knjiga bo natisnjena v majhni nakladi, zato pohitite z naročili, ker bo kmalu pošla in boste dobili kompleks krivde. Reklamacij ne upoštevam!

Poseben pozdrav zdravim duhovom v zdravih telesih, ki mi v pisarni nad dvorano v Sokolskem domu večkrat pričarajo pravi tridimenzionalni potres.

Dimitrij Bonano

nalne mržnje. Nedavno me je na naši meji poskušal eden takšnih zaščitnikov obdolžiti omalovaževanja uradne osebe in še ducata prekrškov samo zato, ker je napol spal v svojem kažu, medtem ko sem se jaz nič hudega sluteč počasi zapeljal mimo njega proti carinikom. Pritekel je za mano in kako je bilo naprej, si lahko predstavljate. Kot v kakšni Chaplinovi burleski. Mogoče zaščitniki gledajo preveč kriminalk in zamenjujejo film z resničnostjo. Ondas so se na meni verjetno učili zasledovalno vožnjo, ker so mi, enostavno povedano, sledili. Mogoče je temu vzrok zadnja številka Snežnika, v kateri D. B. navaja vzrok mojega molka kot posledico tihega policijskega pritiska. To je pač moderen izgovor za primer, ko lahko zvrneš krivdo kar na policaje. Že iz obzirnosti pa se moram pridružiti svojemu prijatelju Srečku S., ki je na svoji koži doživel podobne policijske šikanje, ne da bi vedel, kaj je sploh zakrivil. Mogoče pa so to kakšne naključne igre? Ne vem. Meni se je zdelo fajn,

forinji, druga pa v naši ambulanti. Obe imata nekaj skupnega: nenalomljeni nasmeh. Naj ostane tudi vaš takšen, čeprav je, kot pravijo, vse gnilo z vašimi zobmi vred, čeprav ste brez regresa za rekreacijo in vas preganja delo ali pa dolgčas. Poglejte se v zrcalo in se nasmehnite; boljše se boste počutili. Naj vas ta občutek spremlja ves mesec kljub vsemu, kar vas lahko tokà. Do takrat pa nasvidenje.

Jože Stegu

P. S.: Ni treba, da vas popade fofšija kadar koga izjemoma pohvalim. Če bi namreč vseh hvalil, bi se vsi prevzeli. Potem pa bi dobival pritožbe čez trgovce, ki vam ne privoščijo nasmeha, da o mesarjih z dvomljivim mesom niti ne govorim. Iz ambulante bi prihajali brez receptov in protez, iz banke pa brez denarja. Boljše je, da ostane vse po sterem. Če se po malem glodamo med seboj, je to še kar koristno za zdravje, saj smo manj nestrpni in živčni, življenje pa manj enolično. Ni res?

PROGRAM FILMOV V JULIJU

ZBOGOM LAS VEGAS, amer. barv.; oskar za najboljšo moško vlogo - Nicholas Cage, 4 nominacije za oskarja; igrata: Nicholas Cage in Elisabeth Shue; 2. julija ob 19. in 21. uri.

SABRINA, amer. barv. komedija; režija: Sydney Pollack; igrata: Julia Ormond in Harrison Ford; 5. in 6. julija ob 21. uri.

KRALJICA RAZBOJNIKOV, ind. barv.; 6. julija ob 19. uri, 7. julija ob 21. uri.

TRI BARVE: MODRA, franc. barv.; režija: Krzysztof Kieslowski; igra: Juliette Binoche; 9. julija ob 21. uri.

PODZEMLJE, jug. barv.; režija: Emir Kusturica; igrata: Miki Manojlović in Lazar Ristovski; 12., 13. in 14. julija ob 21. uri.

TRI BARVE: RDEČA, franc. barv.; režija: Krzysztof Kieslowski; igrata: Irene Jacob in Jean-Louis Trintignant; 16. julija ob 21. uri.

OČE MOJE NEVESTE, amer. barv. komedija; 19. julija ob 21. uri, 20. julija ob 19. uri, 21. julija ob 21. uri.

TRI BARVE: BELA, franc. barv.; režija: Krzysztof Kieslowski; igrata: Zbigniew Zamachowski in Julie Delpy; 23. julija ob 21. uri.

JADE, amer. barv. erotični triler; igraje: David Caruso, Linda Fiorentino, Chazz Palmintieri; 26., 27. in 28. julija ob 21. uri.

ŠKRLATNO ZNAMENJE, amer. barv.; igra: Demi Moore; 30. julija ob 21. uri.

Pridržujemo si pravico do spremembe programa!

PROSLAVA

Le nikar ne jočite za nami ...

Le nikar ne jočite za nami,
laže nam bo pasti, če z rokami,
stisnjenimi v pest, žalujete za nami ...

Kajuhove besede so izzvenele, izzvenela je pesem, ostale so misli in nove besede. Spomin je zaplaval nazaj, vodile so ga izgovorjene besede slavnostnega govornika. Bilo je v nedeljo, 9. junija, v Jerandovi ogradi pod Kilovčami. Zbrali smo se na spominski slovesnosti ob 54. obletnici upepeljenih brkinskih vasi in pobitih nedolžnih ljudi. Spomin ponovno odtava v preteklost.

Kronist je zapisal: "Lep dan je bil 4. junij 1942, prazničen da. Zjutraj je bilo nekoliko vetrovno, proti poldnevu pa se je ozračje umirilo. Pokrajina od Ilirske Bistrice do Prema je dehtela v soncu in pomladnem zelenju. Ljudje so bili doma, toda pravega razpoloženja ni bilo. Dogodki zadnjih mesecev, povračilne akcije fašistov po Brkinih, posebno pa jutranji spopad v Merečah, so vzbujali temne slutnje."

Te so se uresničile. Ukaz Fašistom: "Poizgati in pobijati!" se je dobesedno uresničil. Pogorele so Kilovče, Ratečevo Brdo, Gornja in Dolnja Bitnja, Mereče, Podstenje in Podstenjšek. V Jerandovi ogradi je ugasnilo 25 življenj vaščanov iz Kilovč in Ratečevega Brda. Toda to še ni bilo dovolj, morija in izseljevanje se je nadaljevalo do ...

Kolikokrat smo že poslušali te podatke. Ponovil jih je slavnostni govornik na proslavi Zlatko Jenko, podoživljali so jih preživeli, razmišljali smo o njih. Govorili smo o njih na proslavah ob občinskem prazniku vse do leta 1990 in na spominskih dnevih po tem letu. Govornik Jenko je z grenkobo poudaril, da izgleda, kot da oblastniki nimajo nikakršnega sramu, ko skušajo v imenu sprave izničiti pravični boj. Primorci so za osvoboditev izpod fašističnega terorja in to velja zlasti za naše kraje, kjer

niso poznali ne izdajalcev in ne tujcev hlapcev razen res redkih izjem. V imenu prisotnih je izrazil željo, da bi naslednje leto ta dan ponovno proslavljali kot občinski praznik.

Močna pripeka ni odgnala gledalcev ob spomeniku žrtvam, ko so zbrano poslušali borbene pesmi, ki so jih zapeli pevci MPZ upokojencev iz Ilirske Bistrice in učenci OŠ Pregarje, petje in harmoniko partizana Draga Ivanciča iz Izole in moje recitacije Kajuhovih in Borovih partizanskih pesmi. Še več, nagajani smo bili z močnim in toplim aplavzom.

Kilovče so gostoljubno sprejele vse goste. Po proslavi se je v vasi oglašala harmonika, pritegnil je pevec, kmalu se je razlegala partizanska pesem, ki ji je sledila druga in še in še. Lepo je bilo. Ponovno so oživel dogodka, tovariš je tovarišu stisnil roko, beseda je dala besedo: "Še pomnite, tovariši!"

V Jerandovi ogradi je ob vzhodu spomenika ostal venec, nad njim vklesan napis:

V SPOMIN NA STRAŠNI DAN,
KO STE ODŠLI V TEMO
PO LUČ
ZA NOVI ČAS.

Franc Gombač

MEDNARODNI KNJIŽNI KVIZ

"Otroci za boljši svet"

Dragi otroci!

Letos se že petič vključujemo v mednarodni knjižni kviz, ki ga za mlade bralce pripravlja nemška ustanova za pospeševanje branja Stiftung Lesen. Ker je leto 1996 proglašeno za mednarodno leto boja proti revščini, se letošnji knjižni kviz navezuje na to temo in nosi naslov "OTROCI ZA BOLJŠI SVET".

V kviz je vključenih dvajset leposlovnih in ena poučna knjiga ter še dve vprašanji, na kateri bodo reševalci našli pravilne odgovore v ustreznih knjigah. Reševalci lahko vse knjige dobijo v naši knjižnici.

Akcija reševanja kviza bo potekala do septembra. Vsi, ki želite reševati kviz, lahko dobite vprašalnike v Knjižnici Makse Samsa. Če bo zanimanje za skupno reše-

vanje kviza, ga bomo organizirali enkrat tedensko ob pomoči knjižničark. Pravilne rešitve lahko pošljete po pošti ali oddate v naši knjižnici.

Za spodbudo k branju knjig in reševanju naj povemo, da je glavno državno nagrado za pravilno rešen lanski kviz dobil Peter Tomšič, učenec 7. razreda Osnovne šole Toneta Tomšiča Knežak. In nagrada? Udeležba na mednarodnem bralnem taboru v Fiesi od 14. do 21. julija 1996.

Otroci, vabimo Vas, da v počitnicah preberete kakšno knjigo in rešite kviz, saj Vas čakajo vabljive nagrade.

Želimo Vam veliko zabave pri reševanju kviza ter mnogo sreče pri zrebanju.

N. K.,

Knjižnica Makse Samsa

ZBOROVSKO PETJE

Prenovljen obraz
občinske pevske revije

Tudi letošnja, že XV. občinska revija pevskih zborov, na kateri je sodelovalo kar 13 zborov in pevskih skupin iz ilirskobistriške občine ter gostje iz Škofij in Slavine, je v kneški osnovni šoli (nedelja, 16. junija) tako kot lani in vsa prejšnja leta, minila v znamenju pevcev in hvaležnih poslušalcev. Ker bi prireditev trajala predolgo, sta organizatorja, Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica in pevci iz Knežaka, vsakemu zboru oziroma pevski skupini "dovolila" zapeti samo dve skladbi, zborovodje pa so sestavili tak spored, ki je poskušal kar najbolj predstaviti sposobnosti posameznih zborov. Petje od nekdanj zduzuje ljudi različnih mišljenj in pogledov, zato je bila revija bolj kot sporočilo neke vrste opozorilo o dosežkih na tem področju ljubiteljske dejavnosti. Pričakovanja organizatorjev in poslušalcev seveda niso bila kdove kako velika in se niso razpršila niti takrat, ko so bili priča precej povprečnim interpretacijam, ki so mogoče zakrile zlahtna sporočila pesmi. Toda to ni bil namen revije, saj je bila zamišljena kot pevsko praznovanje in v tem je tudi popolnoma uspela.

Z uvodno pesmijo je Otroški pevski zbor Osnovne šole Antona Žnidaršiča, ki ga vodi Silvana Gombač, simbolično "obljubil", da bodo mladi nadaljevali s pevsko tradicijo, nakar sta navzoče pozdravila Franc Gombač, Predsednik Zveze Kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, in predsednik Sveta Krajevne skupnosti Knežak Darko Urbančič. "Lepa pesem je kot dobra misel. Pesem, naj bo žalostna ali vesela, je pomembna dobrina naših čustev. Prepričana sem, da sta vas danes spremljala veselje in radoživost, ko ste se odpravljali na to prireditev, da bi prisluhnili pisani paleti zborov in pevcev." To so bile misli povezovalke Jožice Kastelic, ki je dobri dve uri predstavljala naslednje zbere in skupine: Trio Koritnice, Pevsko skupino delavk Doma starejših občanov, Pevsko skupino Vasovalec Rečica, Ženski oktet Ilirska Bistrica, Kvintet Prijateljice Knežak, Pevsko skupino Podgrad, Hrušiške fante, Mešani pevski zbor upokojencev Ilirska Bistrica, Moški pevski zbor Dragotin Kette Ilirska Bistrica, Mladinski mešani pevski zbor Tabor Kalc 1869 Knežak, Mešani pevski zbor Kalc Knežak, pevke Folklorne skupine Bistrski skučenci, Oktet Škofije in Moški pevski zbor Slavina. Razveseljivo je, da se je na XV. občinski reviji pevskih zbo-

rov prvič predstavilo kar 5 domačih pevskih skupin. Poleg prejšnje ugotovitve je bila značilnost letošnje revije, če jo primerjamo s predhodnimi, še veliko bolj raznovrsten izbor pesmi, od starega slovenskega glasbenega izročila do najnovejših domačih in tujih umetnih skladb. Tudi glede števila pevcev velja pripomniti, da so nastopile skupine od tria do občudovanja vredne zasedbe (glede na razmere in pogoje za delo) MeMPZ Tabor Kalc 1869, presenetile pa so tudi tri nove ženske pevske skupine (Pevska skupina delavk Doma starejših občanov, Ženski oktet Ilirska Bistrica in Kvintet Prijateljice Knežak).

Tradicionalna revija, ki so jo začrtali pred 15. leti pevci iz Harij in je potovala po večjih krajih ilirskobistriške občine, je bila v Knežaku že drugič. Organizatorji za prihodnje leto iščejo novo prizorišče in bi bili še posebno zadovoljni, če bi bila XVI. občinska revija pevskih zborov v Podgori ali v Jelšanah, kjer je pevška tradicija v zadnjem času zaradi objektivnih razlogov nekoliko zamrla. Naj jim bodo za vzpodbudo in vzor pevski zbori in skupine iz Knežaka, Podgrada in Hrušice, čeprav tudi pevcem iz drugih krajev velikokrat ni vse z rožami poslano.

D. B., B. Z.

GLASBA

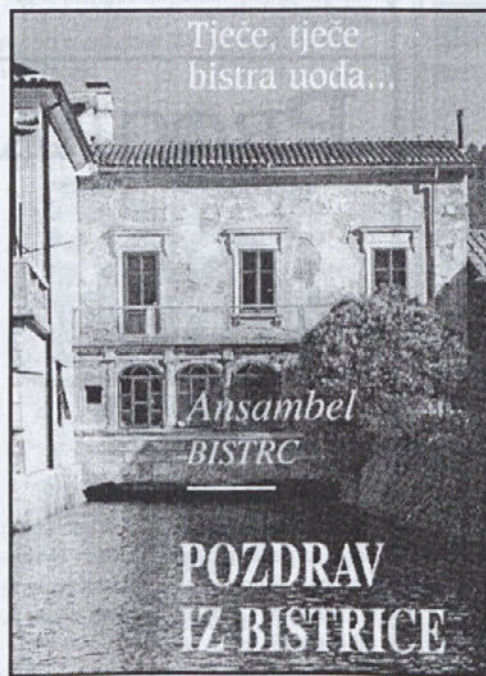
Zvočni spomin na Bistrico

Ansambel Bistrice (Saša Boštjančič, Barbara Cerkovnik, Vladimir Volk in Dimitrij Bonano), ki že dobro leto igra na najrazličnejših prireditvah, je v začetku junija izdal prvo kaseto, namenjeno srednji in starejši generaciji. Saša Boštjančič, gonilna moč ansambla, je poleg Ivana Malavašiča z Vrhnike napisal nekaj besedil, glasbo za šest skladb od štirinajstih, kolikor jih je na kaseti, in priredbe narodnih pesmi. Kaseta z naslovom "Pozdrav iz Bistrice" je bila posneta in izdana z namenom, da bi se tudi z njeno pomočjo ohranila oziroma popularizirala že rahlo pozabljena in z mediteranskim melosom zaznamovana ilirskobistriška narodnozabavna glasba, tako različna od gorenjske, štajerske ali dolenske.

To se čuti in sliši v vseh pesmih; tako v narodnih (Daj no daj, jager, Pod rožnato planino, Špic polka, venček narodnih Hladna jesen, Mam'ca moja itd.) kot v avtorskih

(Brkini, Nismo Čiči in obvezna Tječe, tječe), čeprav imajo narodne nova besedila in bolj ritmično instrumentalno spremljavo. Zanimivo je, da sta na kaseto uvrščeni dve skladbi (Nismo Čiči in Tam na sredi Krasa), ki ju je izdal ansambel Feniks na mali plošči že leta 1970, vse ostale avtorske skladbe, z izjemo Vilharjeve Tječe, tječe, pa so nastale prav za kaseto. Glasba na kaseti je splet starega in novega, narodnih motivov in popevk; na njej so polke, valčki, drobljanci ter ostali plesni ritmi.

Kaseta je bila posneta v studiu postojanskega Radia 94 od oktobra lanskega do aprila letošnjega leta. Saša Boštjančič je igral bas na klaviaturi in skupaj z Barbaro Cerkovnik prispeval vokale (v eni skladbi sta se mu pridružila brata Lojze in Silvo), Vladimir Volk harmoniko, Dimitrij Bonano ritem kitaro, Adnan Zubčević solo kitaro, Nevio Fidel pa ritem bobne. Kaseta je izšla s pomočjo Radia 94, Zavarovalnice Triglav Postojna in ilirskobistriške izpostave SKB banke.

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Brodskij, J. A.: Vodno znamenje; Kleč, M.: Flipper; Capuder, A.: Deklici; Pevec, M.: Carmen; Lively, P.: Mesečev tiger; Cartland, B.: Zmagalo je srce, Srce je čarodej; Bowles, P.: Novele; Hope, A.: Ujetniki Zende; Kveder, Z.: Moje deklice; Doyle, R.: Paddy Clarke, ha ha ha; Tršar, M.: Kopist in samota; Jurič, E.: Pasti in slasti oblasti; Pregarc, B.: Amfora časa; Belčič, V.: Bližine in daljave.

Strokovna literatura za odrasle

Štuhec, M.: Rad prebiram misli, ne živim jih rad; Baršek, B.: Resnice življenja; Gray, J.: Kar čutiš, lahko zdraviš; Joannes Paulus, papež; Pečar, B.: Branko; Simpozij Kristjan v družbi; Slomšek, A. M.: Življenja modrost; Giansanti, G.: Janez Pavel II.; Lipoglavšek, M.: Baročno stopno slikarstvo na Slovenskem; Ljudska modrost; Kladnik, R.: Pot k maturi iz fizike; Stoppard, M.: Mena; Ljubljana - turistični vodnik; Jedilniki brez meja; Clarkoon, P.: Ahilov sindrom; Pennac, D.: Čudežno potovanje; Mojstri klasične glasbe (Holst, Orff); Edina prava ljubezen je ljubezen do drugačnih; Žerdin, T.: Ringa ringa raja ... gibalnografične vaje, Priročnik za gibalno-grafične vaje; Kovač, B.: Poslovna mitologija; Filozofija v šoli; Razmišljanja o E. Kocbeku; Šumič-R., J.: Totemske maske demokracije; Schmidt, C.: Tri razprave; Kodelja, Z.: Objekt vzgoje; Volilni sistemi; Maheshwarananda, P. S.: Joga za hrbtenico, Joga v vsakdanjem življenju; Krakar-V., B.: Teme iz književne didaktike; Šimenc, S.: Vrednotenje filma; Fatur, S.: Abecedarij književnosti za štiriletno srednje šole; Kržišnik-B., V.: Bosanska identiteta med preteklostjo in prihodnostjo; Tracy, B.: Pot do uspeha; Kmecl, M.: Babji mlin slovenske literarne zgodovine; Čučnik-M., N.: Zapis v čas; Parovel, P. G.: Velika prevara na slovenski zahodni meji; Vojska-K., A.: Naš Ambrož; König, K.: Bratje in sestre; Reggae; Družinska enciklopedija živali; Cvetnice: kritosemenke sveta; Medicinska etika in deontologija; Clarke, O.: Enciklopedija vin; Gossen, D. C.: Ustvarimo razmere za dobro šolo; Barbarič, P.: Okopi slave; Spolno nasilje; Gorše, M.: Matematika; Benedik, M.: Papeži; Levinas, E.: Smrt in čas; Gejevske in lezbične študije; Phenomena 15-16; Hermetizem; Wolff, L.: Odkrivanje poklicnega cilja in strategija njegovega uresničevanja; Hinkelmann, K. G.: Trening odvajanja kajenja; Beiteringer, G.: Spodbuda za nadaljnje učenje; Asta, A.: Spomini z druge strani; Pokorn, D.: Slovenska miza prihodnosti; Pahor, B.: Ladja brez krčmarja; Jeršek, M.: Svet čarovnije besed; Dornik, M.: Preveri svoje znanje matematike; Urbanc, D.: Vsak lahko izboljša spomin; Situacijska analiza o položaju otrok in družin v Sloveniji; Bizjak, H.: Sprostitve in ustvarjalnost v šoli; Eliade, M.: Zgodovina religioznih verovanj in idej, 1-3; Klotz, V.: Zaprti in odprti forma v drami; Mihelič, D.: Piran: mesto in ljudje pred 100 leti; Ogrin, D.: Podnebje slovenske Istre; Verginella, M.: Ljudje v vojni; Annales 6, 7; Južnič, S.: Identiteta; Merku, P.: Svetniki v slovenskem imenoslovju; Rebula, A.: Severni križ; Sfiligoy, N.: Marketinško upravljanje; Kakovost življenja v Sloveniji; Kos, M.: Inovacijski menedžment; Zupančič, B. M.: Prvine (pravne) kulture; Simoniti, I.: Multilateralna diplomacija; Spisi apostolskih očetov.

Leposlovje za mladino

Horowitz, A.: Sokolov maltezer; Sanchez-S., J. M.: Marcelino Kruh in vino; Mangar, A.: Zapuščeni mali medvedek; White, S.: Moj divji fant; Disney, W.: Oliver in klapa; Mirkovič, A.: Medvedek Markec, Stari Murjav; Baum, L. F.: Čarovnik iz Oza; Kosovel, S.: Deček in sonce; Murnik, R.: Lepi janičar; Mate, M.: Kurja vojska; Hill, L.: Vrnitev k baletu; Gregorec, I.: Ivček - Nagajivček; Perat, M.: Kraljična z ledenim srcem; Pfister, M.: Capkovo pasje življenje; Fuehshuber, A.: Dva in več.

Strokovna literatura za mladino

Butterfield, M.: Medo, koliko je 2 x 3?; Cuisin, M.: Na daljnem severu; Hedrih, D.: Odraslim vstop prepovedan; Jacobs, U.: Zemlja.

Ljudevit Nojman (1896 - 1972)

8

Pričujoči kotiček smo v "Snežniku" namenili domačinom, pa tudi vsem tistim, ki jih je življenjska pot pripeljala v Ilirsko Bistrico in so v svojem času s fotografsko kamero ljubiteljsko ali profesionalno beležili utrip našega kraja in ljudi okrog sebe. Njihov odnos do fotografije kaže, da v njej niso iskali le njene dokumentarne vrednosti z odslikavo minljivega trenutka, pač pa so s sliko želeli poudariti tudi njeno umetniško in izrazno moč. Bodi ta zapis prav njim v hvaležen spomin. Tokrat listamo po fotografskem albumu Ljudevita Nojmana in zapis posvečamo 100-letnici njegovega rojstva.

Ljudevit Nojman ob 70-letnici (1966)

Na spodnjem delu trnovskega pokopališča lahko najdemo skromen grob, z nagrobne plošče pa zvedemo, da v njem ležita zakonca Sofija in Ljudevit Nojman, ki sta umrla v Ilirski Bistrici v začetku sedemdesetih let, kmalu drug za drugim. Spomin popuša in le malo domačinov ve za zakonca Nojman in njuno življenjsko zgodbo, saj sta do smrti živela skromno in neopazno v Prešernovi ulici 40. Svojih otrok nista imela, zato sta se toliko bolj navezala na hčerki Ljudevitovega brata in njune otroke, ki živijo na Reki, v Zagrebu in Ilirski Bistrici. Sosedje so le kdaj pa kdaj zvedeli kaj več o burnem življenju zakoncev Nojman in bolj slutili so, kaj vse sta morala pretrpeti med drugo svetovno vojno, ko sta na vsakem koraku trepetala za življenje, se umikala in skrivala pred vsemi kvizlinškimi skupinami, ki so v teh krvavih letih gospodovale na področju Jugoslavije. O vsem tem zakonca Nojman nista rada govorila, zato smo za nekaj podatkov o Ljudevitu Nojmanu hvalile njegovi nečakinji Katici Hirš.

Ljudevit Nojman se je rodil 30. marca 1896 v delavski družini, ki je živela v malem vojvodinskem mestu Temerin, 20 kilometrov severno od Novega Sada. Ljudsko šolo je obiskoval v domačem kraju, nato pa je dokončal srednjo tehnično strojno šolo v Novem Sadu. Kot osemnajstletni mladenič je bil mobiliziran v avstroogrsko vojsko in bil na italijanski fronti ranjen. Ranjenega so leta 1918 pripeljali v Budimpešto. Tedaj pa je na Madžarskem izbruhnila revolucija Bele Kuna. Mladi Ljudevit se je navdušil za revolucionarne ideje, se gibanju pridružil in bil celo ranjen. Po porazu revolucije je bil zaprt. V novo nastali kraljevini je zaradi revolucionarne preteklosti težko našel stalno službo, primerno njegovi izobrazbi. Sledila so leta selitev iz mesta v mesto po Srbiji in Hrvaški. Po hudih preizkušnjah v času druge svetovne vojne, ki je bila na Balkanu še bolj krvava kot drugod po Evropi, se je pridružil partizanom in po končani vojni ostal aktivni oficir jugoslovanske armade. Njegovo strokovno znanje je kmalu prišlo do polne veljave: skrbel je za vojaško tehniko, organiziral razne tehnične servise, izobraževal vojaški tehnični kader in se zaradi vojaških dolžnosti znova selil po vsej nekdanji Jugoslaviji. Tako je kmalu po vojni prišel tudi v Ilirsko Bistrico in v vojaški enoti Prve proletarske brigade organiziral celotno tehniko. V petdesetih letih je bil upokojen kot stotnik I. razreda in ostal je v našem kraju.

Ljudevit Nojman se je hitro vključil v življenje kraja, še posebno je bil nepogrešljiv v dejavnosti tedanje Ljudske tehnike. Domiselno je znal povezati tehnično izobraževanje vojaškega kadra iz bistriške vojašnice z oblikovanjem ustreznih društev v Ilirski Bistrici. Bil je ustanovitelj in dolgoletni tajnik bistriškega Avto-moto društva, ustanovni član in prvi predsednik Foto-kino kluba Ilirske Bistrice, dolgoletni odbornik občinskega odbora Ljudske tehnike, organizator številnih izpopolnjevalnih voznikov tečajev in dolgoletni predavatelj motoroznanstva na tečajih za poklicne in amaterske voznike motornih vozil v mnogih društvih ter Ljudski univerzi. Voden je premnoge tečaje fotografije za vojaške starešine in Bistričane. Bil je mentor številnih mladinskih fotografskih krožkov, še posebej Foto-kino krožka na Osnovni šoli Dragotina Ketteja v Ilirski Bistrici in nepogrešljiv član izpitne komisije na fotografskih tečajih. Za obsežno delo na področju razvoja ljudske tehnike v naši občini je dobil leta 1966 bronasto in leta 1970 srebrno plaketo Borisa Kidriča, najvišji tovrstni zvezni priznanji, ki sta kdajkoli prišli v Ilirsko Bistrico. Ljudevit Nojman je prejel tudi številna družbena priznanja in državna odlikovanja. Ob 60-letnici madžar-

Ljudevit Nojman: "Greta", 1965

ske revolucije ga je odlikovala tudi Republika Madžarska z visokim redom Bele Kuna.

Starejšim Bistričanom je "tovariš Nojman" gotovo še pred očmi tak, kot smo ga srečevali v mestu - urejen, droban in nizek mož, vedno z veliko usnjeno aktovko in nepogrešljivim malim fotoaparatom "leica" čez ramo. Bil je vedno nasmejan in poln duhovitih domislic.

Umrli je kmalu za svojo soprogo, leta 1972. Na pokopališču v Trnovem ga je pospremila velika množica domačinov, stanovskih tovarišev in prijateljev, njegovi sodelavci s področja ljudske tehnike pa celo s praporom AMD in zastavo Ljudske tehnike, ki je tedaj prvič in zadnjič pospremila kakega svojega zaslužnega člana na njegovi zadnji poti.

STARE SLIKE PRIPOVEDUJEJO

Spomin na vizito je še vedno živ

Rudi Iskra, naš naročnik iz Avstralije (Melbourne), nam je poslal staro sliko, ki je bila posneta leta 1952 in kaže fante iz Zabič (letnik 1934) na viziti. Napisal je: "Mi smo doma iz Zabič, čeprav nas v Ilirski Bistrici ne pozna nihče več. Morali smo se razteptati po svetu in na sliko nas je kar 8, ki smo si za nov dom izbrali Avstralijo. Žal ostalih ne poznam, verjetno pa jih pozna Franc Smrdelj. Vsi fantje iz Zabič smo pokazali, da smo eni izmed boljših imigrantov in naša slovenska imena so globoko vklesana v avstralsko zgodovino. Nikoli ne bomo pozabili, da smo doma iz Zabič, saj je to eden izmed najlepših krajev na Primorskem. Slovencem doma in v Avstraliji želim vse najboljše, predvsem pa obilo zdravja."

Poleg številnih organizacijskih sposobnosti pa je Ljudevit Nojman negoval tudi svojo občutljivo umetniško dušo. Prosti čas je preživljal doma, v stanovanju, v družbi svoje soproge Sofije, vedno ob skodelici obvezne turške kave. Sklonjen nad slikarskim platnom ali risalnim listom, je s čopičem ali barvnim svčnikom oblikoval svoje vidne motive, ki si ga je zamislil. Na povabilo Maticne knjižnice Ilirske Bistrice je v letu 1966 svoja slikarska dela tudi predstavil v Sokolskem domu, skupaj z dvema domačima in postojnskim slikarjem Leom Vilharjem; bil je deležen ugodnih kritik in priznanj. Njegova slikarska dela hranijo dediči njegove zapuščine. V Ilirski Bistrici jih je žal le malo.

Še manj pa je ohranjenih njegovih fotografskih del. V kopalnici majhnega enosobnega stanovanja v bloku si je uredil skromno temnico in številne nočne ure prebil ob malem črnem fotografskem povečevalniku. Njegovi motivi so bili najpogostejše narava v vseh letnih časih, tihožitja in portreti. S posebno zagnanostjo in vztrajnostjo se je vedno znova loteval portretov nečakinje hčerke in portretov otrok iz sosesčine ter jih poskušal predstaviti v najrazličnejših fotografskih tehnikah, celo s slikarskim posegom in čopičem v črno-belo fotografijo.

Mnogo je razlogov, da ostaja spomin na Ljudevita Nojmana živ med vsemi, ki smo ga poznali in z njim preživljali skupaj odmerjeni čas in delo.

Vojko Čeligoj

NAGRADNO VPRAŠANJE

Zgornja fotografija je nastala 4. julija 1966 na odprtu likovno razstavo v dvorani Sokolskega doma. Pred objektiv so se postavili avtorji razstave: Ljudevit Nojman (drugi z leve), Postojnsčan Leo Vilhar (tretji z leve) in še dva likovna ustvarjalca iz Ilirske Bistrice. Kdo sta znana slikarja na skrajni levi in desni?

Prvi bralec, ki nam bo sporočil pravi odgovor, bo nagrajen z enoletno naročnino na naš mesečnik.

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović

Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović

Uredniški odbor: Dimitrij Bonano,
Vojko Čeligoj, Zdravko Debevo, Franc Gombač,
Ivko Spetič (predsednik)
Urednik, novinar in lektor: Branko Zidarič
Urednik športne strani: Zdravko Debevo
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: "GA Commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1600 izvodov

Ljudevit Nojman: "Zima", 1964

**Občina
Ilirska Bistrica**

**Gozdno
Gospodarstvo
Postojna**

LESONIT D.D.

Lesno kemična industrija
6250 Ilirska Bistrica, Slovenija
Nikole Tesle 11, p.p. 49
Telefon: n.c. +386 (0) 67 41 241
Telef: 34 125 leson si
Telefax: +386 (0) 67 41 433, 41 547

**transport
terminal
ilirska bistrica**

POLIURETANI
plama

PIVKA
perutninski kombinat
Neverke 30
6256 KOŠANA

**NUDIMO VAM
RJAVE JARKICE
IZVRSTNE NESNICE**

vzrejene po vseh
tehnoških normativih,
ki zgotavljajo
maksimalno proizvodnjo.

Vse informacije dobite na telefon:

061/791-136

ali

067/55-810

Pokličite nas in radi se bomo
pogovorili z Vami!

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

TOURIS

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

PAPIRNICI
LineaArt

6250 Il. Bistrica
BAZOVIŠKA 19, 067/42-071

**TRGOVINA Z
GRADBENIM MATERIALOM**

PODBEŽE 39 - ZALČI
6250 ILIRSKA BISTRICA
tel. 067/82-402, fax. 067/81-285

TRGOVINA "BOŠTO"

BAZOVIŠKA 4a
6250 ILIRSKA BISTRICA
tel. 067/42-123

Cankarjeva 24, 6250 ILIRSKA BISTRICA

primorje
ajdovščina

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

- vse vrste gradbenih in mizarskih storitev,
asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek,
mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni
material.

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE
IN
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICI - LINEA ART
Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

PUR PLATEX

d.o.o.

Gradišče 51
6243 OBROV
Telefon: 066/88-016
Telefax: 066/88-033

PE PODGRAD
Podgrad 110
6244 PODGRAD
Telefon: 067/85-031, 85-210

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	80.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	40.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	20.000 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	10.000 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	5.000 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi
in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo
ceno po dogovoru.

Pokličite "GA commerce", Bazoviška 40,
6250 Ilirska Bistrica, tel/fax: 067/81-297

KLIMATSKE NAPRAVE

MITSUBISHI
DAIYA AIR CONDITIONERS

**PRODAJA
MONTAŽA
SERVIS**

Servisiramo vse vrste
gospodinjstskih aparatov:
CANDY, GORENJE, ARISTON itd.

**MOŽNOST
OBROČNEGA
ODPLAČEVANJA**

OSCAR
OSKAR SAMSA s.p.
SERVISI GOSPODINJSKIH APARATOV
Malatova 17, 6250 IL. BISTRICA, TEL. 067/41-101

Snežnik

UREDNIŠTVO
6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošljete na naslov:

V _____, dne _____

podpis: _____

LOKOSTRELSTVO

Lokostrelci leta 1995

Tudi lokostrelci smo, tako kot vsi ostali športniki, 2. junija razglasili lokostrelce leta 1995. Svečanost je potekala neposredno po tekmi "900 krogov" v Lenartu pri Mariboru, ki je hkrati štela tudi za slovenski pokal 1996. Na tej tekmi so tekmovalci LK Ilirska Bistrica spet dokazali, da niso slučajno v vodstvu letošnjega pokalnega tekmovanja.

Andraž Čeligoj je v Lenartu zmagal med člani v olimpijskem slogu, Urška Hrvatin pri deklicah - goli lok, Tomaž Rojc pri dečkih - goli lok in Maja Štefanič pri deklicah - compound. Druga mesta so osvojili Jan Šuštar, Boštjan Kaluža, Sanja Štemberger in Aljaž Simonič, tretja pa Igor Rudež in Dunja Štemberger.

Pokale za lokostrelce leta 1995 so prejeli: Urška Hrvatin (1. mesto deklice - goli lok), Andraž Čeligoj (2. mesto člani - olimpijski slog), Martin Hrvatin (2. mesto mladinci - compound), Jan Šuštar (2. mesto dečki - goli lok), Dunja Štemberger (2. mesto deklice - olimpijski slog), Tomaž Rojc (3. mesto dečki - goli lok) in Tomaž Kaluža (3. mesto kadeti - goli lok).

Pokale sta prejela tudi najmlajša in najbolj perspektivna lokostrelca v letu 1995. To sta desetletni Jan Šuštar (2. mesto) in enajstletni Tomaž Rojc (3. mesto), ki sta v kategoriji do 15 let dosegla res velik uspeh, saj sta za seboj pustila preko 35 tekmovalcev v lani najbolj množični disciplini. Oba sta tekmovala z golim lokom. To so loki brez vsakršnih pripomočkov za merjenje in proženje oziroma t. i. instinktivno streljanje.

Vse ljubitelje lokostrelstva vabimo, da si ogledajo lokostrelsko tekmo primorskih obrtnikov, ki bo v Ilirski Bistrici 29. junija 1996. Tekma bo v sklopu prireditve ob dnevi obrti.

Igor Šuštar

ROKOMET

Jeseni v 2. slovenski ligi

Dekleta, kar 25 nas je, večinoma pa obiskujemo osnovne in srednje šole, smo se zbrale pod vodstvom trenerja Steva Grubiča zato, da bi ponovno obudile roketmet v našem mestu. V telovadnici Osnovne šole Antona Žnidaršiča redno treniramo že 5 mesecev, in sicer dvakrat na teden. V tekmovalni sezoni 1996/97 bomo tekmovali z dvema selekcijama: starejše pionirke in članice se bomo vključile v 2. slovensko ligo zahod, vsake v svoji konkurenci. Članska ekipa tekmuje tudi v pokalnem tekmovanju, za mlajšo selekcijo pa si prizadevamo, da bi organizirali vsaj en turnir na občinski ravni.

V prvem tekmovalnem letu je cilj obeh selekcij ostanek v ligi in popularizacija roketmeta (tako ženskega kot moškega) na bistrškem področju. Poleg tega si bomo v prvem tekmovalnem letu prizadevali tudi za to, da bi izšolali enega trenerja in vsaj dva pomožna sodnika.

V prvi polovici letošnjega leta smo navezali stike z Rokometnim klubom Kras iz Zgonika pri Trstu. Odigrali smo že tri prijateljske tekme, dve pri nas doma, eno pa v gosteh. V Zgoniku smo se udeležili tudi mednarodnega turnirja, na katerem smo zasedle tretje mesto. V kratkem bomo zamejske Slovence zopet gostili pri nas.

Toda vsega tega žal ne bomo zmogli sami, zato

se obračamo tudi na Vas, da bi nam pomagali s sofinanciranjem naše dejavnosti. Vsako, tudi najmanjšo podporo bomo znali ceniti in jo primerno objaviti (plakati, reklamni panoji, objava sponzorjev na dresih, objava pred in med tekmo ...). Če bi nam kdorkoli rad pomagal, lahko vse informacije dobi pri tajnici kluba Gordani Grubič (tel.: 42-054). Številka našega žiro računa je 52210-678-95107 s pripisom Za Rokometni klub Ilirska Bistrica.

Vašo prisotnost in spodbudo pričakujemo na vseh naših tekmah, obenem pa Vam želimo veliko športnega užitka.

RK Ilirska Bistrica

MALI NOGOMET

Konec lige

V sezoni 1995/1996 so se pred kratkim končale vse tekme Občinske lige v malem nogometu.

Od začetka kvalifikacij in prvih tekem v lanskem septembru je bilo v jesenskem in spomladanskem prvenstvu 1. in 2. lige, vključno s pokalnimi boji in zaključno tekmo med pokalnimi zmagovalcem in prvaki 1. lige, na igrišču v Športnem parku N. Žagar ter na igriščih v Podgradu, Jelšanah in na Betuli odigranih več kot 100 tekem.

Začetnih tekmovalcev se je udeležilo 16 ekip z okoli 170 tekmovalci (spomladi je bilo registriranih 148 igralcev). Žal so, predvsem po končanem jesenskem delu, odpadle štiri ekipe, ena ekipa pa ni uvrščena zato, ker ni poravnala obveznosti do organizatorja.

1. LIGA

1. PODGORA	88:40	36
2. ACTUAL ITP	62:47	27
3. DELIZIA	53:40	24
4. EURO MB	46:34	23
5. K H M	47:47	19
6. KOSEZE	34:57	9
7. VOJAŠNICA	21:29	9
8. VETERANI	16:74	0

2. LIGA

1. KOLAR	28:19	16
2. BRKINI	19:21	11
3. BOTEGA	23:17	11
4. JOHNNY BAR	21:18	10
5. OK. BAŠA	33:35	9
6. OK. Z. VAGA	18:32	1

Organizator Občinske lige v malem nogometu predvideva za naslednjo tekmovalno sezono v primeru nastopanja sedanjih 12 ekip enotno ligo. Na začetku namerava tekmovanje izpeljati v dveh skupinah in ga zaključiti s play offom najboljših ekip iz vsake skupine. Organizator seveda dopušča možnost prijave novih ekip. Za vse ekipe je zadnji rok sreda, 14. avgusta, prijave pa sprejema Športna zveza Ilirska Bistrica, Bazoviška 26. Če se bo prijavilo večje število ekip, bo organizator upošteval sklepe iz predhodnega prvenstva in, glede na rezultate iz sezone 1995/1996, tekmovanje organiziral v dveh ligah. Predvidene so tudi manjše spremembe v pravilih igre in obveznostih udeležencev, kar bo usklajeno konec avgusta na sestanku z ekipami.

Superpokal ekipi Koseze

Tekma občinskega "superpokala" v malem nogometu je bila odigrana 13. junija 1996 v Športnem parku N. Žagar. Pomerili so se nogometaši Podgore, najboljšega moštva 1. lige, in zmagovalci pokalnega tekmovanja, ekipa Koseze.

Da v takih tekmah ni favoritov, je pokazal tudi končni rezultat. Koseze so favorizirane tekmece iz Podgore po neodločenem izidu 1:1 v rednem delu tekme premagale po izvajanju kazenskih strelcev z izidom 5:4.

Z. Debevc

ŠOLSKI ŠPORT/ATLETIKA

Bistriški atleti na šolskem državnem prvenstvu

Državno prvenstvo osnovnih šol za mali in veliki atletski pokal je potekalo 6. junija na stadionu ZAK-a v Ljubljani. Na finalnih nastopih med mlajšimi in starejšimi učenci ter učenkami je nastopilo preko 300 tekmovalcev iz cele Slovenije. Pomerili so se v šestih (mlajši) oziroma osmih disciplinah (starejši). V vsaki disciplini je nastopilo 20 - 25 atletov. Letos se je v finalne boje uvrstilo celo sedem tekmovalcev in tekmovalk iz obeh bistrških šol.

OŠ D. Ketteja so zastopali Mojca Klanšček (skok v višino, 6. mesto), Vesna Boštjančič (skok v daljino, 11. mesto), Bernarda Smerdel (tek na 60 m, 11. mesto), Simon Konestabo (60 m, 19. mesto), Nastja Zirnstein (60 m, 23. mesto), iz OŠ A. Žnidaršiča pa sta tekmovala Matjaž Škrli (60 m, 15. mesto) in Kristjan Pugelj (60 m, 24. mesto). Za nekatere je bil to prvi nastop med mladimi atleti, nekateri pa že vrsto let vadijo v okviru atletskega krožka ali v Atletskem klubu Postojna in so nastopov že vajeni.

Ob večletnem spremljanju rezultatov oziroma nastopov atletov in atletinj na šolskih tekmovanjih ne morem mimo dejstva, da imamo v šolah precej talentov. Za mnoge dobimo podatke že iz športnovzgojnih kartonov v nižjih razredih. Problem je le v organizaciji dela s talenti oziroma vključitvi in angažiranju primernih športnih kadrov v začetni fazi. Določen del treninga se da

izpeljati v šolskih telovadnicah, na stadionu v Trnovem pa bi bilo potrebno z večjimi proračunskimi sredstvi usposobiti atletska tekmovališča, ki bi jih uporabljali za nadaljnji specialni trening in razna občinska šolska tekmovanja. V naslednji fazi bi morali strokovni delavci perspektivne atlete usmeriti v enega izmed atletskega klubov.

Zgleden primer slednjega je nekdanji osnovnošolec Tihomir Strajnič iz Ilirske Bistrice, ki je na nedavnem državnem prvenstvu srednjih šol prepričljivo zmagal v teku na 400 metrov in izboljšal osebni rekord (49,53 sek.). Eden izmed glavnih kandidatov za zmago bo tudi na mladinskem državnem prvenstvu. Tihomir je v zadnjih letih stalni član slovenske mladinske reprezentance in ima možnost, da bo nastopil tudi na mladinskem evropskem prvenstvu, ki bo naslednje leto v Ljubljani.

Z. Debevc

ŠOLSKI ŠPORT/ODBOJKA

Z vztrajnim delom do boljših rezultatov

V šolskem letu 1995/1996 je v Osnovni šoli Dragotina Ketteja začel delovati krožek odbojke, v katerega so bila vključena dekleta od 5. do 8. razreda. Z velikim entuziazmom smo se lotili treningov in temu je sledil tudi velik napredek v kvaliteti igre.

Dekleta so bila začetnice in zato na tekmovalnem področju nismo pričakovali velikih uspehov, saj je za to potrebno dolgo in naporno delo. Velika želja po odbojškem znanju je starejše deklice uvrstila na regijsko dvoransko tekmovanje in področno tekmovanje v odbojki na pesku, na katerem niso zaostajale za ostalimi ekipami in je o zmagovalcu odločala le izkušnost.

Ker je vsak začetek težak in poleg trdega dela zahteva tudi določena finančna sredstva, brez

katerih se ne bi mogli udeležiti tekmovanj in opremiti dekleta z najnujnejšo športno opremo, se ob tej priložnosti zahvaljujemo OŠ D. Ketteja, Športni zvezi Ilirska Bistrica, Splošni banki Koper, Enoti Ilirska Bistrica in podjetju Breza, ki so nam priskočili na pomoč in pripomogli k razvoju tega lepega športa.

V naslednjem šolskem letu bomo z začetim nadaljevali in upamo, da bomo dosegli še večje uspehe.

Marjo Princ, mentor

ŠOLA V NARAVI

Poletna šola v naravi '96

1996 Učenci OŠ R. Ukovič iz Podgrada so zadovoljni končali letošnjo poletno šolo v naravi. Že vrsto let izvajajo program v Termah Čatež, kjer imajo na razpolago večje število bazenov in možnosti za različne vrste dodatnih dejavnosti.

Letos so od 22. do 30. maja zaradi manjšega števila otrok v program vključili tudi tretji razred. To se je v praksi pokazalo za primerno, saj iz pedagoškega vidika iščemo pravo starost za začetek učenja plavanja že pred 4. razredom. Učenci so v Čatež odpotovali z dvema učiteljicama in dvema vadiateljema plavanja. Od 21 učencev je plavalne veščine bolj ali manj obvladalo 9 učencev. Končni rezultat pa je bil ta, da je kriterije plavalca za bronaste ali srebrne delfina

zadovoljilo 19 učencev in le dva nista preplavalata zahtevanih 50 metrov.

V poletni šoli v naravi je ravnokar I. izmena, ki izvaja program v Fiesi pri Piranu. Sedemdeset otrok četrtega razreda OŠ D. Ketteja, OŠ T. Tomšiča Knežak in OŠ R. Mahnič-Brinkinca iz Pregarij je 18. junija odpotovalo v Fiesi pri Piranu. V devetdnevem programu bodo v prvi vrsti skušali obvladati plavalne veščine in spoznati naravo z značilnostmi življenja ob morski obali.